

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

w Publicznej Szkole Podstawowej im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

(wersja pełna)

Podstawy prawne:

- 1) *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. 2021.1249 ze zm. 2023.289, 2023.535, 2023.1606);*
- 2) *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2023.1870);*
- 3) *Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023.1606);*
- 4) *Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. 2023.984 ze zm.);*
- 5) *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. 2023.900 ze zm.);*
- 6) *Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2019.1781 ze zm.);*
- 7) *Konwencja o prawach dziecka (Dz.U.1991 nr 120, poz. 526);*
- 8) *Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2012.1169).*

Obowiązują od dnia 14 czerwca 2024r.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej
Spis treści

ROZDZIAŁ 1 - Informacje ogólne

- 1.1 Wprowadzenie.
- 2.2 Słowniczek pojęć.

ROZDZIAŁ 2 – 3. 1-8 Standardy ochrony małoletnich

ROZDZIAŁ 3 - Zasady ochrony małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujące w szkole.

- 4.1 Zasady zatrudniania pracowników w szkole oraz dopuszczania innych osób do kontaktu nad małoletnimi.
- 4.2 Zasady bezpiecznych relacji małoletnich i personelu szkoły.
- 4.3 Zasady komunikacji z małoletnim - komunikacja budująca dobre relacje.
- 4.4 Komunikacja służąca rozwiązywaniu konfliktów i utrzymywaniu świadomej dyscypliny.
- 4.5 Metody dyscyplinowania dobiera adekwatnie do wieku i poziomu rozwoju. Metody te nie mogą naruszać godności i nietykalności osobistej (zakaz stosowania kar fizycznych).
- 4.6 Zakaz stosowania przemocy wobec małoletniego w jakiegokolwiek formie, w tym nawiązywania relacji o charakterze seksualnym.
- 4.7 Zasady nawiązywania kontaktu z małoletnimi w godzinach pracy, za pomocą kanałów służbowych oraz w celach diagnostycznych i pomocowych.
- 4.8 Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi w szkole, a w szczególności działania niedozwolone.
- 4.9 Niedozwolone zachowania małoletnich w szkole.
- 4.10 Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internetu oraz ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi.
- 4.11 Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu:
- 4.12 Zasady korzystania z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych.
- 4.13 Zasady postępowania w przypadku naruszenia zasad korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły.
- 4.14 Zasady ochrony wizerunku małoletniego.

ROZDZIAŁ 4 - Zasady i procedury podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego

- 5.1 Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia stosowania lub stosowania przemocy domowej.
- 5.2 Zgłaszanie stosowania przemocy domowej przez małoletniego.
- 5.3 Zgłaszanie podejrzenia przemocy domowej lub jej stosowania przez pracownika szkoły.
- 5.4 Zgłaszanie podejrzenia przemocy domowej lub jej stosowania przez osoby z zewnątrz.
- 5.5 Wstępna diagnoza i ocena sytuacji osoby krzywdzonej.
- 5.6 Uzasadnienie do uruchamiania procedury „Niebieskiej Karty”.
- 5.7 Procedura „Niebieskiej Karty”.
- 5.8 Zakres procedury i ogólne zasady jej stosowania.
- 5.9 Wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”.
- 5.10 Zalecenia do prowadzenia rozmowy z ofiarą przemocy domowej.
- 5.11 Załączniki.

Załączniki do procedury „Niebieskiej Karty”

- 1) wzór karty zgłoszenia krzywdzenia małoletniego - załącznik nr 1,
- 2) wzór oświadczenia o poufności informacji powziętych w procesie postępowania w sprawie krzywdzenia małoletnich - załącznik nr 2,
- 3) arkusz diagnostyczny oceny ryzyka stosowania przemocy wobec małoletnich - załącznik nr 3,
- 4) algorytm postępowania w przypadku podejrzenia przemocy domowej wobec małoletniego - załącznik nr 4,

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNI

Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

- 5) kwestionariusz diagnostyczny do oszacowania zaniedbania małoletniego - załącznik nr 5,
- 6) wzór formularz Niebieskiej Karty A – załącznik nr 6,
- 7) wzór formularza Niebieskiej Karty B – załącznik nr 7.

Zadania pracowników szkoły w sytuacjach podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego w formie przemocy domowej.

6.1-9 Zasady i procedury postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia cyfrowego, podejrzenia lub zaistnienia „cyberprzemocy”.

7.1-6 Zasady i procedury postępowania w przypadku informacji o dostępie przez małoletniego do treści szkodliwych, niepożądanych, nielegalnych.

8.1-8 Zasady i procedury postępowania w przypadku naruszenia prywatności dotyczące nieodpowiedniego bądź niezgodnego z prawem wykorzystania danych osobowych lub wizerunku małoletniego.

9.1-8 Nawiązywanie niebezpiecznych kontaktów - uwodzenie, zagrożenie pedofilią.

10.1-8 Seksting, prowokacyjne zachowania i aktywność seksualna jako źródło dochodu małoletnich.

ROZDZIAŁ 5. - Organizacja procesu ochrony małoletnich

11.1-13 Podział obowiązków w zakresie wdrażania „Standardów ochrony małoletnich”.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH
Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

ROZDZIAŁ I
Informacje ogólne

§ 1. 1. Wprowadzenie.

- 1) nowelizacja Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, określiła warunki skutecznej ochrony małoletnich przed różnymi formami przemocy. Wprowadzone zmiany wskazują na potrzebę opracowania jasnych i spójnych standardów postępowania w sytuacjach podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich. „Standardy ochrony małoletnich” są jednym z elementów systemowego rozwiązania ochrony małoletnich przed krzywdzeniem i stanowią formę zabezpieczenia ich praw. Należy je traktować jako jedno z narzędzi wzmacniających i ułatwiających skuteczniejszą ochronę małoletnich przed krzywdzeniem.
- 2) w konstruowaniu „Standardów ochrony małoletnich” przyjęto następujące założenia:
 - w Publicznej Szkole Podstawowej im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej nie są zatrudniane osoby mogące zagrażać bezpieczeństwu małoletnich,
 - wszyscy pracownicy potrafią zdiagnozować symptomy krzywdzenia małoletniego oraz podejmować interwencje w przypadku podejrzenia, że małoletni jest ofiarą przemocy,
 - podejmowane postępowanie nie może naruszać praw dziecka, praw człowieka oraz bezpieczeństwa danych osobowych,
 - małoletni wiedzą, jak unikać zagrożeń w kontaktach z dorosłymi i rówieśnikami,
 - małoletni wiedzą, do kogo zwracać się o pomoc w sytuacjach dla nich trudnych i czynią to mając świadomość skuteczności podejmowanych działań,
 - rodzice poszerzają wiedzę i umiejętności o metodach wychowania bez stosowania przemocy oraz potrafią uczyć zasad bezpieczeństwa;
- 3) przyjmuje się, że:
 - prowadzone postępowanie na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich jest zorganizowane w sposób zapewniający im skuteczną ochronę,
 - działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane oraz monitorowane i poddawane okresowej weryfikacji przy udziale wszystkich zainteresowanych podmiotów;
- 4) uwzględniając powyższe założenia, niniejszy dokument określa zatem standardy ochrony małoletnich, stanowiące zbiór zasad i procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia ich bezpieczeństwa. Jego najważniejszym celem jest ochrona małoletnich przed różnymi formami przemocy oraz budowanie bezpiecznego i przyjaznego środowiska.

§ 2. 1. Słowniczek pojęć.

Ileokroć w dokumencie „Standardy ochrony małoletnich” jest mowa o:

- 1) **szkole** - należy przez to rozumieć Publiczną Szkołę Podstawową im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej;
- 2) **małoletnim** (dziecku, uczniu, wychowanku) - należy przez to rozumieć każdą osobę do ukończenia 18 roku życia;
- 3) **pracowniku/personelu szkoły** - należy przez to rozumieć każdego pracownika szkoły, bez względu na formę zatrudnienia, w tym: praktykantów odbywających praktyki studenckie lub inne osoby, które z racji pełnionej funkcji lub zadań mają (nawet potencjalny) kontakt z małoletnimi;
- 4) **dyrektorze** - należy przez to rozumieć dyrektora Publiczną Szkołę Podstawową im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej;

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

- 5) **rodzicu** - należy przez to rozumieć przedstawiciela ustawowego małoletniego pozostającego pod ich władzą rodzicielską. Jeżeli dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską obojga rodziców, każde z nich może działać samodzielnie jako przedstawiciel ustawowy dziecka;
- 6) **opiekunie prawnym małoletniego** - należy przez to rozumieć osobę, która ma za zadanie zastąpić dziecku rodziców, a także wypełnić wszystkie ciążące na nich obowiązki. Jest przedstawicielem ustawowym małoletniego, dlatego może dokonywać czynności prawnych w imieniu dziecka i ma za zadanie chronić jego interesy prawne, osobiste oraz finansowe;
- 7) **„osobie najbliższej małoletniemu”** - należy przez to rozumieć osobę wstępną: matkę, ojca, babcię, dziadka; rodzeństwo: siostrę, brata, w tym rodzeństwo przyrodnie, a także inne osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie, a w przypadku jej braku - osobę pełnoletnią wskazaną przez małoletniego;
- 8) **przemocy fizycznej** - należy przez to rozumieć każde intencjonalne działanie sprawcy, mające na celu przekroczenie granicy ciała małoletniego, np. bicie, popychanie, szarpanie;
- 9) **przemocy seksualnej** - należy przez to rozumieć zaangażowanie małoletniego w aktywność seksualną, której nie jest on lub ona w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, naruszającą prawo i obyczaje danego społeczeństwa;
- 10) **przemocy psychicznej** - należy przez to rozumieć powtarzający się wzorzec zachowań opiekuna lub skrajnie drastyczne wydarzenie (lub wydarzenia), które powodują u dziecka poczucie, że jest nic niewarte, złe, niekochane, niechciane, zagrożone i że jego osoba ma jakąkolwiek wartość jedynie wtedy, gdy zaspokajają potrzeby innych;
- 11) **zaniechaniu** - należy przez to rozumieć chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych przez osoby zobowiązane do opieki, troski i ochrony zdrowia i/lub nierespektowanie podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju;
- 12) **przemocy domowej** - należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą;
- 13) **osobie stosującej przemoc domową** - należy przez to rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej;
- 14) **świadku przemocy domowej** - należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH
Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckie Dolnej

Rozdział 2
Standardy ochrony małoletnich.

§ 3. 1. STANDARD I:

Pracownicy szkoły, małoletni, ich rodzice oraz opiekunowie prawni znają „Standardy ochrony małoletnich”. Dokument jest dostępny i upowszechniany. Wskaźniki realizacji standardu:

- 1) dokument „Standardy ochrony małoletnich” został opracowany, zgodnie z Ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023.1606);
- 2) zapoznano z nim personel szkoły, rodziców/opiekunów prawnych małoletnich oraz małoletnich;
- 3) dokument wprowadzono do stosowania w szkole;
- 4) dokument udostępniono na stronie internetowej szkoły (pslaktadolna.pl) oraz w widocznym miejscu w budynku szkoły (informacja na tablicy ogłoszeń, dokument do wglądu w sekretariacie);
- 5) dokument został udostępniony w dwóch wersjach: wersji pełnej oraz skróconej przeznaczonej dla małoletnich i zawierającej informacje dla nich istotne;
- 6) informacje o treści dokumentu upowszechniane są wśród pracowników szkoły;
- 7) informacje istotne dla małoletnich zawarte w dokumencie upowszechniane są w trakcie zajęć/warsztatów grupowych prowadzonych przez pracowników szkoły oraz konsultacji, diagnozy, terapii prowadzonych w indywidualnym kontakcie;
- 8) publikacja dokumentu spełnia wymogi Ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

2. STANDARD II:

Personel współtworzy i gwarantuje bezpieczne i przyjazne środowisko w szkole. Wskaźniki realizacji standardu:

- 1) w szkole zatrudnia się personel po wcześniejszej weryfikacji w Krajowym Rejestrze Karnym, Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym, a w przypadku stanowisk pedagogicznych dodatkowo w Centralnym Rejestrze Orzeczeń Dyscyplinarnych;
- 2) w przypadku zatrudnienia obcokrajowców personel weryfikuje osobę w rejestrach karalności państw trzecich w zakresie określonych przestępstw (lub odpowiadających im czynów zabronionych w przepisach prawa obcego) lub w przypadkach prawem wskazanych poprzez oświadczenia o niekaralności;
- 3) dyrektor szkoły określa organizację, stosowanie i dokumentowanie działań podejmowanych w ramach procedur określonych w dokumencie „Standardy ochrony małoletnich”;
- 4) pracownicy szkoły są świadomi swoich praw oraz odpowiedzialności prawnej ciążyącej na nich za nieprzestrzeganie standardów ochrony małoletnich;
- 5) w szkole prowadzona jest systematyczna edukacja wszystkich pracowników z zakresu ochrony małoletnich przed krzywdzeniem, a w szczególności:
 - a. rozpoznawania symptomów krzywdzenia małoletnich,
 - b. procedur interwencji w przypadku krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia, a także posiadania informacji o krzywdzeniu,
 - c. dokumentowania podejmowanych działań związanych z ochroną małoletnich,
 - d. znajomości praw dziecka, praw człowieka oraz zasad bezpiecznego przetwarzania udostępnionych danych osobowych,

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

- e. odpowiedzialności prawnej za zdrowie i życie powierzonych w opiece małoletnich,
 - f. procedury „Niebieskiej Karty”,
 - g. bezpieczeństwa relacji całego personelu z małoletnim, uwzględniającą wiedzę o zachowaniach pożądanym i niedozwolonych w kontaktach z nim;
- 6) w szkole prowadzi się systematyczną diagnozę czynników ryzyka i czynników chroniących poczucia bezpieczeństwa małoletnich, a w szczególności w obszarach:
- a. relacji między pracownikiem szkoły a małoletnim,
 - b. poczucia bezpieczeństwa psychofizycznego, z uwzględnieniem zagrożeń środowiskowych (poszanowanie odmienności, równość i sprawiedliwość w przestrzeganiu ogólnie obowiązujących zasad, podmiotowe traktowanie);

3. STANDARD III:

Szkoła oferuje rodzicom/opiekunom prawnym informację oraz edukację w zakresie wychowania dzieci bez przemocy oraz ich ochrony przed krzywdzeniem i wykorzystywaniem. Wskaźniki realizacji standardu:

- 1) w szkole znajduje się tablica informacyjna (tablica ogłoszeń) dla rodziców, gdzie umieszczone są dane kontaktowe placówek zapewniających pomoc i opiekę w trudnych sytuacjach życiowych na stronie internetowej szkoły oraz w mediach społecznościowych publikowane są przydatne informacje na temat: wychowania dzieci bez przemocy, ochrony dzieci przed przemocą i wykorzystywaniem, zagrożeń bezpieczeństwa dziecka w Internecie oraz możliwości podnoszenia umiejętności wychowawczych;
- 2) rodzice mają dostęp do obowiązujących w szkole „Standardów ochrony małoletnich”, gdzie znajdują się procedury zgłaszania zagrożeń;
- 3) szkoła umożliwia rodzicom oraz opiekunom prawnym małoletnich, poprzez organizację warsztatów, szkoleń, konsultacji indywidualnych, poszerzanie wiedzy i umiejętności związanych z ochroną dziecka przed zagrożeniami oraz z zakresu wychowania, pozytywnymi metodami wychowawczymi, bez kar fizycznych i krzywdzenia psychicznego dziecka.

4. STANDARD IV:

Szkoła zapewnia małoletnim równe traktowanie oraz przestrzeganie ich praw. Wskaźniki realizacji standardu:

- 1) szkoła oferuje edukację w zakresie praw dziecka, człowieka oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem. Upowszechniane są materiały zawierające:
 - informacje na temat praw dziecka/praw człowieka,
 - informacje na temat ochrony przed przemocą oraz wykorzystywaniem, informacje z zakresu profilaktyki przemocy rówieśniczej,
 - informacje na temat zagrożeń bezpieczeństwa dzieci w Internecie.
- 2) małoletni mają dostęp do informacji do kogo mogą się zgłosić po pomoc i radę w przypadku krzywdzenia lub wykorzystywania;
- 3) w szkole dostępne są materiały edukacyjne w zakresie: praw dziecka, ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem seksualnym oraz zasad bezpieczeństwa w Internecie (broшуry, ulotki, książki);
- 4) w szkole wyeksponowane są informacje na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckie Dolnej

5. STANDARD V:

Organizacja postępowania na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich zapewnia skuteczną ochronę. Wskaźniki realizacji standardu:

- 1) określono procedury interwencji personelu w sytuacjach krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego;
- 2) postępowanie na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego nie może naruszać jego godności, wolności, prawa do prywatności oraz nie może powodować szkody na jego zdrowiu psychicznym lub fizycznym (poczucie krzywdy, poniżenia, zagrożenia, wstydu);
- 3) w szkole ustalone są zasady wsparcia małoletniego po ujawnieniu doznanej przez niego krzywdy;
- 4) w szkole wskazano osobę odpowiedzialną za składanie zawiadomień o popełnieniu przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadomienie sądu opiekuńczego oraz wszczynanie procedury „Niebieskiej Karty”;
- 5) w szkole wskazano osobę odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia. Informacja o osobie przyjmującej zgłoszenia jest upowszechniona na stronie internetowej oraz na tablicy ogłoszeń w szkole;
- 6) podmioty postępowania uprawnione do przetwarzania danych osobowych uczestników postępowania w sprawach krzywdzenia małoletnich przestrzegają Polityki Bezpieczeństwa Przetwarzania Danych Osobowych, obowiązującej w szkole (RODO).

6. STANDARD VI:

W szkole wzmacniane jest poczucie bezpieczeństwa małoletnich w obszarze relacji społecznych oraz ochrony przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami. Wskaźniki realizacji standardu:

- 1) w szkole opracowano zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a personelem;
- 2) w szkole określono wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone;
- 3) w szkole opracowano zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci internetowej oraz procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonym w innej formie;
- 4) w szkole opracowano i wdrożono procedury ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w sytuacjach: przemocy domowej oraz cyberprzemocy;
- 5) w szkole opracowano i wdrożono procedurę „Niebieskiej Karty”;
- 6) pracownicy szkoły realizują plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu doznanej przez niego krzywdy.

7. STANDARD VII:

Działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane. Wskaźniki realizacji standardu:

- 1) w szkole prowadzony jest rejestr spraw zgłaszanych i rozpatrywanych w związku z podejrzeniem lub krzywdzeniem małoletnich;
- 2) osoba upoważniona do przyjmowania zgłoszeń związanych z krzywdzeniem małoletnich składa oświadczenie o zachowaniu poufności i zobowiązana jest do zachowania bezpieczeństwa uzyskanych danych osobowych;
- 3) w procedurze „Niebieskiej Karty” stosowane są wzory Kart „A” i „B” oraz kwestionariusze rozpoznania przemocy domowej;
- 4) obieg dokumentów w sprawach związanych z krzywdzeniem małoletnich określa Instrukcja Kancelaryjna.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

- 5) zasady przechowywania ujawnionych incydentów lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniemu jest zgodny z Instrukcją Archiwizacyjną .

8. STANDARD VIII:

Szkoła monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi zasadami i procedurami ochrony małoletnich. Wskaźniki realizacji standardu:

- 1) przyjęte zasady i realizowane procedury ochrony małoletnich są weryfikowane – przynajmniej raz na dwa lata;
- 2) w ramach kontroli zasad i praktyk ochrony małoletnich szkoła pozyskuje opinie małoletnich oraz ich rodziców lub opiekunów prawnych;
- 3) do weryfikacji dokumentacji wykorzystywane są wnioski z kontroli „Standardów ochrony małoletnich” przez uprawnione do kontroli podmioty zewnętrzne;
- 4) zasady monitoringu oraz termin, zakres i sposób kontroli określa dyrektor szkoły.

Rozdział 3

Zasady ochrony małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujące w szkole.

§ 4. 1. Zasady zatrudniania pracowników w szkole oraz dopuszczania innych osób do kontaktu nad małoletnimi.

- 1) dyrektor szkoły przed nawiązaniem stosunku pracy, niezależnie od podstawy nawiązania stosunku pracy (Karta Nauczyciela, Kodeks pracy) oraz terminu jej trwania uzyskuje informacje:
 - a. w przypadku każdego pracownika, studenta odbywającego praktyki studenckie, wolontariusza z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego (Dz.U. 2024.17 ze zm.) oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023.1939 ze zm.), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego,
 - b. w przypadku zatrudnienia każdej osoby w szkole i dopuszczenia do kontaktu z małoletnimi, w tym także studenta odbywającego praktyki studenckie, wolontariusza - z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym,
 - c. w przypadku zatrudnienia osoby na stanowisku pedagogicznym, w tym także studenta odbywającego praktyki studenckie, wolontariusza dopuszczonych do pracy z małoletnimi - zaświadczenie z Rejestru Orzeczeń Dyscyplinarnych dla Nauczycieli.
- 2) nie jest wymagane przedstawienie zaświadczeń, w przypadku, gdy z nauczycielem jest nawiązywany kolejny stosunek pracy w tej samej szkole w ciągu 3 miesięcy od dnia rozwiązania albo wygaśnięcia na podstawie art. 20 ust. 5c poprzedniego stosunku pracy;
- 3) pracownicy zatrudnieni na stanowiskach pedagogicznych składają przed nawiązaniem stosunku pracy pisemne potwierdzenie spełniania warunku:
 - a. posiadania pełnej zdolności do czynności prawnych i korzystania z praw publicznych,
 - b. że nie toczy się przeciwko kandydatowi postępowanie karne w sprawie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub postępowanie dyscyplinarne;
- 4) w przypadku zatrudniania kandydata do pracy lub dopuszczenia do kontaktu z małoletnimi osoby posiadającej obywatelstwo innego państwa jest on zobowiązany do złożenia przed zatrudnieniem lub dopuszczeniem do kontaktu z małoletnimi informacji z rejestru karnego państwa, którego jest obywatelem, uzyskiwanej do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z małoletnimi;
- 5) w przypadku, gdy prawo państwa, z którego jest osoba, o której mowa w pkt. 4 nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z małoletnimi, osoba ta przedkłada informację z rejestru karnego tego państwa;
- 6) w przypadku, gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, o której mowa w ust. 4-5, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, osoba, o której mowa w pkt 5 „, składa pracodawcy oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego (Dz.U. 2024.17 ze zm.) oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023.1939 ze zm.) oraz że nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich lub z opieką nad nimi;

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

- 7) oświadczenia, o których mowa w pkt 6, składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia;
- 8) informacje, o których mowa w pkt 4 - 8, pracodawca utrwała w formie wydruku i załącza do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do kontaktu z małoletnimi;
- 9) zatrudniani pracownicy lub inne osoby przed dopuszczeniem do kontaktu z małoletnimi są zobowiązani do zapoznania się z:
 - a. statutem szkoły,
 - b. regulaminem pracy.
 - c. standardami ochrony małoletnich obowiązującymi w szkole,
 - d. regulaminami i instrukcjami bhp i p/poż.,
 - e. polityką bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych;
- 10) potwierdzenie zapoznania się z dokumentami oraz oświadczenia o zobowiązaniu się do ich przestrzegania składane jest w formie pisemnej i umieszczone w aktach osobowych lub dołączane do umów o świadczenie działalności wolontariackiej lub praktyki zawodowej.

2. Zasady bezpiecznych relacji małoletnich i personelu szkoły.

- 1) Zasady ogólne:
 - a. pracownicy dbają o bezpieczeństwo małoletnich podczas pobytu w szkole, monitorują ich sytuacje i dobrostan,
 - b. pracownicy wspierają małoletnich w pokonywaniu trudności. Pomoc uwzględnia: umiejętności rozwojowe dzieci i młodzieży, możliwości wynikające z niepełnosprawności oraz specjalnych potrzeb edukacyjnych,
 - c. pracownicy podejmują działania wychowawcze mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw - wyrażanie emocji w sposób niekrzywdzący innych, niwelowanie zachowań agresywnych, promowanie zasad „dobrego wychowania”,
 - d. zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników, praktykantów i wolontariuszy;

3. Zasady komunikacji z małoletnim - komunikacja budująca dobre relacje - Personel:

- 1) w komunikacji z małoletnimi zachowuje spokój, cierpliwość i szacunek. Okazuje też zrozumienie dla ich trudności i problemów;
- 2) reaguje według zasad konstruktywnej komunikacji i krytyki na każde obraźliwe, niewłaściwe, dyskryminacyjne zachowanie lub słowa małoletnich oraz na wszelkie formy zastraszania i nietolerancji wśród nich;
- 3) daje prawo do odczuwania i mówienia o swoich emocjach, do wyrażania własnego zdania oraz prawo do bycia wysłuchanym;
- 4) komunikacja prowadzona jest w sposób konstruktywny, budujący relacje.
- 5) słucha uważnie, udziela odpowiedzi adekwatnych do wieku małoletniego i danej sytuacji. W relacjach z małoletnim stosuje zasady pozytywnej komunikacji: aktywne słuchanie i komunikat JA;
- 6) stosuje zasady konstruktywnej krytyki wobec niewłaściwego zachowania małoletniego.
- 7) .

4. Komunikacja służąca rozwiązywaniu konfliktów i utrzymywaniu świadomej dyscypliny - Personel:

- 1) w rozwiązywaniu konfliktów stosuje następujące zasady konstruktywnej komunikacji:
 - a. nie ocenia, nie uogólnia, nie interpretuje,
 - b. wysłuchuje, stosuje komunikaty „JA”, upewnia się, czy dobrze rozumie swojego rozmówcę,
 - c. oddziela problem od osoby, wyraża brak akceptacji dla zachowania a nie człowieka,
 - d. skupia swoją uwagę na rozmówcy, koncentruje się na tym co mówi,

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

- e. okazuje rozmówcy szacunek,
 - f. mówi wprost - otwarcie udziela konkretnych informacji zwrotnych;
- 2) w procesie rozwiązywania konfliktu dba o komunikację dającą małoletniemu poczucie bezpieczeństwa emocjonalnego i psychospołecznego;
 - 3) umiejętnie, w sposób konstruktywny uczestniczy w rozwiązywaniu konfliktów, stosując w zależności od potrzeb różne metody ich rozwiązywania, np. negocjacje, mediacje, arbitraż, facylitację;
 - 4) szybko reaguje na problemy związane z dyscypliną:
 - a. rozwiązuje pojawiające się problemy z dyscypliną bezpośrednio po naruszeniu zasad przez małoletniego,
 - b. zwraca uwagę tym, którzy łamią ustalony porządek,
 - c. wykazuje empatię wobec małoletnich,
 - d. ustala (przypomina) obowiązujące zasady - wyraźnie określa oczekiwane zachowania;

5. Metody dyscyplinowania dobiera adekwatnie do wieku i poziomu rozwoju. Metody te nie mogą naruszać godności i nietykalności osobistej (zakaz stosowania kar fizycznych).

- 1) upominając słownie, perswazyjnie;
- 2) jeśli zajdzie taka potrzeba przekazuje małoletniemu komunikat jasny, konkretny/rzeczowy, nakierowany na ocenę zachowania małoletniego, a nie jego osoby.

6. Zakaz stosowania przemocy wobec małoletniego w jakiegokolwiek formie, w tym nawiązywania relacji o charakterze seksualnym.

- 1) kontakty personelu z małoletnim nie łamią obowiązującego prawa, ustalonych norm i zasad. Wszyscy małoletni są sprawiedliwie traktowani. Pracownicy nie dzielą ich i nie dyskryminują (ze względu na pochodzenie, poczucie tożsamości, wiek, płeć, status materialny, wygląd zewnętrzny, wiedzę i umiejętności);
- 2) personel nie wykorzystuje wobec małoletnich relacji władzy lub przewagi fizycznej;
- 3) personel nie stosuje żadnej formy przemocy fizycznej wobec małoletnich;
- 4) personel nie stosuje żadnej formy przemocy psychicznej wobec małoletnich;
- 5) personel nie stosuje naruszających godność małoletniego wypowiedzi o podtekście seksualnym;
- 6) personel nie narusza nietykalności osobistej małoletnich. Nie zachowuje się wobec nich w sposób niestosowny, poufały, dwuznaczny;
- 7) nie prowokuje nieodpowiednich, dwuznacznych kontaktów z małoletnim;
- 8) upewnia/informuje, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć bezpośrednio lub wskazanej osobie i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji lub pomocy;
- 9) zawsze jest przygotowany na wyjaśnienie swoich działań/zachowania;
- 10) personel zachowuje szczególną ostrożność wobec małoletnich, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania;
- 11) personel równoważy potrzebę nadzoru z prawem małoletniego do prywatności;
- 12) przy każdej rozmowie o charakterze indywidualnym, na życzenie małoletniego zapewnia obecność innej osoby dorosłej;
- 13) w sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec małoletniego (w szczególności w odniesieniu do dzieci w oddziałach przedszkolnych) personel unika innego niż niezbędny kontaktu fizycznego. Dotyczy to zwłaszcza pomagania w korzystaniu z toalety i pomocy w przebieraniu.

7. Zasady nawiązywania kontaktu z małoletnimi w godzinach pracy, za pomocą kanałów służbowych oraz w celach diagnostycznych i pomocowych:

- 1) kontaktując się z małoletnim personel traktuje go podmiotowo;
- 2) kontakt nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywanym, nie może wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy;

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

- 3) co do zasady kontakt powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie obowiązków personelu;
- 4) personel nie zaprasza małoletnich do swojego miejsca zamieszkania, nie spotyka się z nimi prywatnie poza godzinami pracy;
- 5) personel nie nawiązuje kontaktów poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie do nich zaproszeń w mediach społecznościowych. Nie kontaktuje się z nimi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych);
- 6) jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z małoletnimi poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, dziennik elektroniczny, oficjalne grupy klasowe na Messengerze, telefon służbowy), a rodzice/opiekunowie prawni dzieci muszą wyrazić zgodę na taki kontakt;
- 7) utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli małoletni i jego rodzice/opiekunowie są osobami bliskimi dla personelu) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych małoletnich, ich rodziców/ opiekunów.

8. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi w szkole, a w szczególności działania niedozwolone.

- 1) małoletni mają prawo do życia i przebywania w bezpiecznym środowisku. Pracownicy pedagogiczni i personel szkoły chronią ich i zapewniają im bezpieczeństwo;
- 2) małoletni mają obowiązek przestrzegania ogólnie obowiązujących zasad i norm zachowania;
- 3) małoletni uznają prawo innych małoletnich do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych - nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmienność;
- 4) zachowanie i postępowanie małoletnich wobec innych osób nie narusza ich poczucia godności i wartości osobistej. Małoletni są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych innych, ich prawa do własnego zdania, do poszukiwań i popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania - w ramach społecznie przyjętych norm i wartości;
- 5) kontakty między małoletnimi cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych typu proszę, dziękuję, przepraszam; uprzejmość; życzliwość; poprawny, wolny od wulgaryzmów język; kontrola swojego zachowania i emocji; wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi;
- 6) małoletni budują wzajemne relacje poprzez niwelowanie konkurencyjności między sobą w różnych obszarach życia, wzajemne zrozumienie oraz konstruktywne, bez użycia siły rozwiązywanie problemów i konfliktów między sobą. Akceptują i szanują siebie nawzajem;
- 7) małoletni okazują zrozumienie dla trudności i problemów innych, nie wyśmiewają ich, nie krytykują;
- 8) w kontaktach między sobą małoletni nie powinni zachowywać się prowokacyjnie i konkurencyjnie. Nie powinni również mieć poczucia zagrożenia czy odczuwać wrogości ze strony innych;
- 9) małoletni mają prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy;
- 10) bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród małoletnich nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona. Małoletni nie mają prawa stosować z jakiegokolwiek powodu słownej, fizycznej i psychicznej agresji oraz przemocy wobec innych;
- 11) małoletni mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania pracowników poradni o zaistniałych zagrożeniach;
- 12) jeśli małoletni jest świadkiem stosowania jakiejkolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią, np.: szuka pomocy dla ofiary u osoby dorosłej (zgodnie z obowiązującymi w procedurami);
- 13) małoletni uczestniczący w zajęciach na terenie szkoły znają obowiązujące procedury bezpieczeństwa - wiedzą, jak zachowywać się w sytuacjach, które zagrażają ich bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu innych, gdzie i do kogo dorosłego mogą się zwrócić o pomoc;
- 14) jeśli małoletni stał się ofiarą agresji lub przemocy, może uzyskać w szkole pomoc, zgodnie z obowiązującymi w niej procedurami.

9. Niedozwolone zachowania małoletnich w szkole:

- 1) stosowanie agresji i przemocy wobec małoletnich i innych osób:

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

- a. agresji i przemocy fizycznej ;
- b. agresji i przemocy słownej;
- c. agresji i przemocy psychicznej;
- 2) stwarzanie niebezpiecznych sytuacji na terenie szkoły;
- 3) nieuzasadnione, bez zgody prowadzącego, opuszczanie sali gdzie odbywają się zajęcia. Wyjście bez zezwolenia poza teren szkoły;
- 4) celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć organizowanych w szkole. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu;
- 5) uleganie nałogom, np. palenie papierosów, picie alkoholu;
- 6) rozprowadzanie i stosowanie narkotyków/środków odurzających;
- 7) niestosowne odzywanie się do innych osób, używanie wulgaryzmów;
- 8) przywłaszczenie własności lub celowe niszczenie, nieszanowanie własności innych osób oraz własności poradni. Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy;
- 9) rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów. Udział w bójce;
- 10) szykanowanie innych osób z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu;
- 11) znęcanie się (współdziałanie w znęcaniu się, zorganizowana przemoc, zastraszanie);
- 12) aroganckie/niegrzeczne zachowanie, wulgaryzmy, kłamanie, oszukiwanie;
- 13) fotografowanie, nagrywanie dźwięku lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych osób bez ich zgody;
- 14) stosowanie wobec innych osób różnych form cyberprzemocy.

10. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internetu oraz ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi.

- 1) obowiązkiem prawnym szkoły jest takie wykorzystanie sieci, które będzie adekwatne do poziomu dojrzałości poznawczej i emocjonalno-społecznej małoletniego oraz nie będzie mu szkodzić ani zagrażać jego rozwojowi psychofizycznemu.

11. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu:

- 1) małoletni nie mają dostępu do infrastruktury sieciowej szkoły;
- 2) sieć jest monitorowana w taki sposób, aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć;
- 3) rozwiązania organizacyjne na poziomie szkoły bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa;
- 4) na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu na terenie szkoły jest zainstalowane oraz systematycznie aktualizowane oprogramowanie antywirusowe, antyspamowe i firewall;
- 5) w szkole wyznaczony jest pracownik odpowiedzialny za bezpieczeństwo sieci, do jego obowiązków należą:
 - a. zabezpieczenie sieci Internetowej placówki przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację, co najmniej raz w miesiącu, odpowiedniego oprogramowania,
 - b. sprawdzanie, co najmniej raz w miesiącu, czy na komputerach nie znajdują się niebezpieczne treści.
- 6) użytkownikowi komputera zabrania się:
 - a. instalowania oprogramowania oraz dokonywania zmian w konfiguracji oprogramowania zainstalowanego w systemie,
 - b. usuwania cudzych plików, odinstalowania programów, dekompletowania sprzętu;

12. Zasady korzystania z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych:

- 1) małoletni ma prawo korzystać na terenie szkoły z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych tylko zgodnie z zapisami w statucie szkoły;
- 2) przez pojęcie „telefon komórkowy” rozumie się także smartfon, urządzenie typu smartwatch itp.
- 3) przez pojęcie „inne urządzenia elektroniczne” rozumie się także tablet, odtwarzacz muzyki, słuchawki, itp.;
- 4) małoletni ma obowiązek wyłączyć lub wyciszyć telefon (bez wibracji) i schować go w torbie/plecaku przed rozpoczęciem zajęć. Telefon pozostaje niewidoczny zarówno dla małoletniego, jak i pozostałych osób;
- 5) telefony i inne urządzenia elektroniczne (np. tablety) można wykorzystywać podczas zajęć w celach dydaktycznych pod opieką oraz za zgodą prowadzącego zajęcia. Małoletni może korzystać z telefonu,

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

a także innych urządzeń elektronicznych w celu wyszukania informacji niezbędnych do realizacji zadań podczas zajęć, po uzyskaniu zgody prowadzącego dane zajęcia lub na jego wyraźne polecenie;

- 6) na terenie szkoły zakazuje się małoletnim filmowania, fotografowania oraz utrwalania dźwięku na jakichkolwiek nośnikach cyfrowych;
- 7) powyższe nie dotyczy wydarzeń odbywających się w szkole na rejestrację których udzielono zgody;
- 8) nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu, lub innych urządzeń jest możliwe jedynie za zgodą osoby nagrywanej lub fotografowanej. Niedopuszczalne jest nagrywanie lub fotografowanie sytuacji niezgodnych z powszechnie przyjętymi normami etycznymi i społecznymi oraz przesyłanie treści obrażających inne osoby.

13. Zasady postępowania w przypadku naruszenia zasad korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły.

- 1) w przypadku naruszenia przez małoletniego zasad używania telefonów komórkowych na terenie szkoły, pracownik bezzwłocznie informuje o tym fakcie rodziców/prawnych opiekunów małoletniego i wspólnie z rodzicami/prawnymi opiekunami ustala plan dalszego postępowania.

14. Zasady ochrony wizerunku małoletniego.

- 1) szkoła uznając prawo małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku;
- 2) wizerunek podlega ochronie na podstawie przepisów zawartych w Kodeksie cywilnym, w ustawie o prawie autorskim o prawach pokrewnych, a także na podstawie ustawy o ochronie danych osobowych (RODO) - jako tzw. dana szczególnej kategorii przetwarzania;
- 3) upublicznianie wizerunku małoletniego do 16 lat, utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga wyrażenia zgody osoby sprawującej władzę rodzicielską lub opiekę nad dzieckiem (wymóg art. 8 RODO);
- 4) osoba małoletnia powyżej 16 roku życia ma prawo do wyrażenia zgody samodzielnie;
- 5) zgody, o których mowa w pkt 3 i 4 są wyrażane w formie pisemnej - wyraźne i niedorozumiane. Zgody j/w. są jednocześnie zgodami na rozpowszechnianie wizerunku małoletniego wskazaną w art. 81 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych;
- 6) rodzice małoletniego/opiekunowie lub małoletni powyżej 16 roku życia wyrażając zgodę na upublicznienie wizerunku, określają precyzyjnie miejsca i kanały upubliczniania wizerunku, kontekst w jakim wizerunek będzie wykorzystany, a także okres upublicznienia;
- 7) osoba wyrażająca zgodę otrzymuje klauzulę informacyjną o zasadach przetwarzania danych osobowych w postaci wizerunku małoletniego oraz jest informowana przez osobę reprezentującą administratora danych osobowych o przysługujących prawach, w tym prawie do wycofania zgody oraz innych, zgodnie z art. 5 RODO;
- 8) jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodziców/opiekunów lub małoletniego powyżej 16 roku życia na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana. Zabrania się umieszczania informacji pozwalających ustalić tożsamość osób ujętych na zdjęciu lub innej formie publikacji;
- 9) pracownikowi szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku małoletniego (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie placówki bez pisemnej zgody jego opiekuna;
- 10) niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna małoletniego - bez wiedzy i zgody tego opiekuna;
- 11) w przypadku utrwalania wizerunku małoletniego na zajęciach otwartych" pokazowych" wymagana jest zgoda, jak w pkt 3 i 4.

15. Zasady ochrony danych osobowych małoletnich:

- 1) w szkole wdrożono - Politykę ochrony danych osobowych osób fizycznych (pracowników, małoletnich, rodziców/opiekunów) oraz powołano Inspektora ochrony danych;
- 2) dokumentacja RODO została opracowana zgodnie z wymogami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckie Dolnej

o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L z 2016 r. 119, s. 1 ze zm.) oraz ustawy z dnia 10 maja 2018r. o ochronie danych osobowych z uwzględnieniem zasad:

- a. zasady zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości,
 - b. zasady ograniczenia celu przetwarzania danych,
 - c. zasada minimalizacji danych,
 - d. zasada prawidłowości danych,
 - e. zasady ograniczenia przechowania danych,
 - f. zasady integralności i poufności danych,
 - g. zasady rozliczalności;
- 3) osoby upoważnione do przetwarzania danych osobowych małoletnich i ich rodziców/opiekunów prawnych posiadają upoważnienie do przetwarzania ich danych osobowych na podstawie art. 6 i 9 RODO;
 - 4) na potrzeby przetwarzania w formach zdalnych (przekazywanie danych osobowych do OKE, SIO, organów upoważnionych do przetwarzania danych osobowych małoletnich) opracowano zasady ich przetwarzania oraz zasady zachowania bezpieczeństwa przetwarzania - System Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji (SZBI);
 - 5) każdy pracownik posiadający dostęp do danych osobowych złożył pisemne oświadczenie o znajomości Polityki bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych pod rygorem odpowiedzialności karnej i zobowiązanie do jej przestrzegania pod rygorem odpowiedzialności karnej;
 - 6) rodzice/opiekunowie prawni małoletnich są informowani o przetwarzaniu danych osobowych poprzez klauzule informacyjne;
 - 7) dyrektor szkoły wdrożył odpowiednie środki techniczne i organizacyjne w celu zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych.
 - 8) dane osobowe małoletnich zarejestrowane w formie pisemnej (dokumentacja pisemna zawierająca dane osobowe małoletnich jest chroniona w zamykanych szafach z ograniczonym dostępem do pomieszczeń ich przechowywania (sekretariat);
 - 9) w szkole wdrożono odpowiednią procedurę postępowania na wypadek wystąpienia naruszenia ochrony danych osobowych;
 - 10) dane osobowe małoletnich udostępniane są wyłącznie podmiotom uprawnionym do ich uzyskania;
 - 11) dane osobowe umieszczone w Niebieskiej Karcie A" udostępniane są zespołowi interdyscyplinarnemu, powołanemu w trybie ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Rozdział 4

Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego.

§ 5.1 Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia stosowania lub stosowania przemocy domowej

- 1) definicja przemocy domowej - pod pojęciem „przemoc domowa” - należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:
 - a. narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
 - b. naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
 - c. powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
 - d. ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
 - e. istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udrczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;
- 2) Rodzaje przemocy domowej i ich charakterystyka:
 - a. przemoc fizyczna - to każde intencjonalne działanie sprawcy, mające na celu przekroczenie granicy ciała dziecka, często powoduje różnego rodzaju urazy,
 - b. przemoc psychiczna (maltretowanie psychiczne) - to powtarzający się wzorec zachowań opiekuna lub skrajnie drastyczne wydarzenie (lub wydarzenia), które powodują u dziecka poczucie, że jest nic nie warte, złe, niekochane, niechciane, zagrożone i że jego osoba ma jakąkolwiek wartość jedynie wtedy, gdy zaspokaja potrzeby innych. Krzywdzenie psychiczne dziecka to kategoria, w której najczęściej nie ma widocznych dowodów winy sprawcy. Występują natomiast u dziecka objawy jako konsekwencja tego rodzaju przemocy. Podstawowym narzędziem zatrzymania przemocy psychicznej jest praca z rodziną, która odbywać się może w ramach procedury „Niebieskiej Karty”,
 - c. przemoc seksualna - według Światowej Organizacji Zdrowia przemoc seksualna to zaangażowanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest on lub ona w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, naruszająca prawo i obyczaje danego społeczeństwa. Z wykorzystywaniem seksualnym mamy do czynienia wtedy, gdy występuje ono pomiędzy dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem i innym dzieckiem, w sytuacji zależności, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w stosunku opieki, zależności, władzy. Celem takiej aktywności jest zaspokojenie potrzeb innej osoby. Aktywność taka może obejmować:
 - nakłanianie lub zmuszanie dziecka do udziału w jakichkolwiek prawnie zabronionych czynnościach seksualnych,
 - wykorzystywanie dziecka do prostytucji lub innych nielegalnych praktyk seksualnych,
 - wykorzystywanie dziecka do produkcji przedstawiń i materiałów pornograficznych;
 - d. zaniedbywanie - to jedna z form krzywdzenia dziecka polegająca na incydentalnym, bądź chronicznym niezaspokajaniu jego potrzeb oraz nierespektowaniu podstawowych praw, powodująca zaburzenia jego zdrowia, a także generująca trudności rozwojowe. Ta forma przemocy wskazuje na potrzebę szerszej diagnozy systemu rodzinnego pod kątem wydolności wychowawczej rodziców.
- 3) rozpoznawanie przemocy wobec małoletniego odbywa się poprzez:
 - a. ujawnienie przez pokrzywdzonego przemocy domowej,
 - b. informacje od osoby będącej bezpośrednim świadkiem przemocy,
 - c. analizę objawów krzywdzenia występujących u pokrzywdzonego,
 - d. ocenę stopnia ryzyka wystąpienia przemocy w danej rodzinie;
- 4) ujawnienie przez małoletniego przemocy w rodzinie ma miejsce wtedy, kiedy poinformuje pracownika szkoły o tym, że doznaje jednej lub kilku jednocześnie form przemocy ze strony swoich najbliższych.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

Ujawnienie jest dla małoletniego bardzo trudnym momentem, świadczy o dużym doznawanym bólu i determinacji. Fakt ujawnienia nie podlega ocenie uwiarygadniającej ze strony pracownika szkoły, **wymaga zareagowania!**

- 5) informacje o krzywdzeniu małoletniego mogą pochodzić od bezpośrednich świadków przemocy, np. od rodzica niekrzywdzącego, rodzeństwa, kolegi, koleżanki, sąsiada, osoby z dalszej rodziny, przypadkowego świadka przemocy.
- 6) w każdym przypadku informacje o przemocy wobec małoletniego wskazywane jako fakty, a nie domniemania, należy potraktować z pełną odpowiedzialnością i zareagować zgodnie z obowiązującymi zasadami wskazanymi w niniejszej procedurze. Podobnie jak w przypadku ujawnienia przemocy przez małoletniego, pracownik nie dokonuje oceny wiarygodności podawanych informacji. Zobowiązany jest do zareagowania na taki sygnał.
- 7) fakt ujawnienia przemocy przez osoby inne niż małoletni nie podlega ocenie uwiarygadniającej ze strony pracownika szkoły, **wymaga zareagowania!**

2. Zgłaszanie stosowania przemocy domowej przez małoletniego.

- 1) każdy małoletni będący w szkole może zgłosić ustnie lub pisemnie, dowolnej osobie, do której ma zaufanie, będącej pracownikiem szkoły, fakt stosowania wobec niego przemocy domowej;
- 2) zgłoszenie doznawanej krzywdy przez małoletniego może nastąpić w bezpośredniej rozmowie, SMS-em, drogą elektroniczną, telefoniczną lub inną dostępną, w każdym czasie;
- 3) w przypadku dziecka obcojęzycznego lub mającego trudności w mowie i piśmie, osoba, do której zgłosił się małoletni zapewnia pomoc w nawiązaniu komunikacji poprzez skorzystanie z pomocy osoby władającej językiem obcym lub zapewnia komunikację w innych formach, np. poprzez wykorzystanie alternatywnych i wspomagających metod komunikacji;
- 4) osoba, która powzięła informację od krzywdzonego, podejmuje w pierwszej kolejności działania mające na celu zatrzymanie krzywdzenia;
- 5) w przypadku zagrożenia życia małoletniego, po przekazaniu informacji dyrektorowi szkoły, zawiadamia w trybie pilnym odpowiednie służby porządkowe - Policję i pogotowie ratunkowe, o zagrożeniu życia małoletniego;
- 6) w ramach procedury funkcjonariusz policji: udziela niezbędnej pomocy osobie doznającej przemocy, w tym dostępu do pomocy medycznej, podejmuje czynności chroniące życie, zdrowie i mienie, zabezpiecza ślady i dowody przestępstwa oraz podejmuje działania mające na celu zapobieganie dalszym zagrożeniom mogącym występować w tej rodzinie, zgodnie z zasadami i procedurami postępowania w takiej sytuacji;
- 7) w przypadkach niewymagających podejmowania nagłych interwencji, osoba, która powzięła informację postępuje zgodnie z procedurą.

3. Zgłaszanie podejrzenia przemocy domowej lub jej stosowania przez pracownika szkoły.

- 1) każdy pracownik szkoły, który zauważy lub podejrzewa u małoletniego symptomy krzywdzenia, jest zobowiązany zareagować - jeśli to konieczne, udzielić pierwszej pomocy;
- 2) pracownik w trybie pilnym przekazuje informację o zaobserwowanym zdarzeniu dyrektorowi szkoły, dołączając pisemną notatkę zawierającą istotne informacje dotyczące: wyglądu, stanu, dolegliwości oraz zachowania małoletniego, cytaty jego wypowiedzi oraz podjęte działania;
- 3) dyrektor szkoły, jako osoba upoważniona do prowadzenia spraw związanych z przemocą wobec małoletnich, wraz z osobą zgłaszającą wypełniają tzw. **Kartę zgłoszenia - załącznik 1**. Na karcie podpisują się: dyrektor szkoły i osoba zgłaszająca.

4. Zgłaszanie podejrzenia przemocy domowej lub jej stosowania przez osoby z zewnątrz:

- 1) osoba, która jest świadkiem stosowanej przemocy domowej wobec małoletniego ma prawo do zgłoszenia podejrzenia stosowania przemocy lub przemocy domowej;
- 2) w celu zgłoszenia stosowanej wobec małoletniego przemocy domowej w/w osoba jest obowiązana dokonać zgłoszenia bezpośrednio dyrektorowi szkoły;
- 3) w trakcie rozmowy z dyrektorem szkoły, osoba wskazuje na fakty, na podstawie których domniema o stosowaniu przemocy domowej wobec małoletniego;
- 4) osoba zgłaszająca przemoc jest zobowiązana wylegitymować się dokumentem zawierającym fotografię oraz wskazać dane do kontaktu;

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

- 5) zgłaszający przemoc domową jest informowany o zasadach przetwarzania jego danych osobowych udostępnionych dyrektorowi oraz zasadach ich przetwarzania i bezpieczeństwa danych osobowych;
- 6) w przypadku zgłoszeń anonimowych, w tym telefonicznych do sekretariatu szkoły, pracownik sekretariatu sporządza notatkę z rozmowy telefonicznej i archiwizuje wydruk połączeń;
- 7) W sytuacji, jak w pkt 6, pracownik sekretariatu zawiadamia dyrektora szkoły o anonimowym zgłoszeniu, dołączając notatkę z rozmowy telefonicznej ze zgłaszającym lub wydruk ze skrzynki elektronicznej;
- 8) w przypadkach anonimowych zgłoszeń, stosowanie przemocy wobec małoletniego, podlega analizie i zdiagnozowaniu;
- 9) pracownik, do którego wpłynęło zgłoszenie podejrzenia stosowania przemocy lub jej stosowania, wypełnia **Kartę zgłoszenia - załącznik 1**, w obecności - o ile to możliwe - osoby zgłaszającej i w trybie pilnym przekazuje ją koordynatorowi „Standardów ochrony małoletnich”. Na karcie podpisuje się osoba, do której wpłynęło zgłoszenie i osoba zgłaszająca;
- 10) w przypadku, gdy zgłaszana przemoc zagraża życiu lub zdrowiu małoletniemu, osoba pozyskująca taką wiedzę, jest obowiązana w trybie pilnym zawiadomić Policję.

5. Wstępna diagnoza i ocena sytuacji osoby krzywdzonej:

- 1) w każdym przypadku zgłoszenia krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego, dyrektor szkoły powołuje **Zespół Interwencyjny** do wstępnego zdiagnozowania sytuacji ofiary, w szczególności, tzw. czynniki ryzyka oraz dane świadczące o przemocy lub wykluczające ją: kto jest sprawcą krzywdzenia i w jakiej relacji pozostaje z małoletnim, jak często i od jak dawna jest krzywdzony, informacje o zachowaniach pozostałych członków rodziny wobec małoletniego, relacjach jakie ma małoletni z osobą rodzica niekrzywdzącego, o osobach wspierających go, informacje o innych czynnikach towarzyszących przemocy - np. uzależnieniu od alkoholu rodziców;
- 2) w skład Zespołu Interwencyjnego wchodzi: psycholog, pedagog, pracownik zgłaszający podejrzenie stosowania przemocy;
- 3) zaleca się, by Zespół przeprowadził rozmowę z osobą krzywdzoną i osobą zgłaszającą podejrzenie lub krzywdzenie małoletniego, a także z rodzicem/opiekunem „niekrzywdzącym”;
- 4) wstępną diagnozę przeprowadza się z wykorzystaniem karty obserwacji diagnozy, będącej **załącznikiem 3**, a w przypadku zaniedbania - kwestionariuszem diagnozującym oznaki zaniedbania - **załącznik 5**.
- 5) w przypadku uwiarygodnienia podejrzenia stosowania przemocy lub stwierdzenia jej stosowania, dyrektor szkoły wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty”;
- 6) w przypadkach niewskazujących na wiarygodność zgłoszenia (pomówienie, konfabulacja, kłamstwo) - psycholog i pedagog prowadzą wnikliwą obserwację małoletniego i w terminie 3 miesięcy od zgłoszenia ponownie w składzie, jak w pkt. 2 dokonują oceny sytuacji małoletniego.

6. Uzasadnienie do uruchamiania procedury „Niebieskiej Karty”

- 1) ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz rozporządzenie w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” z jednej strony nakłada na pracowników szkoły obowiązek reagowania w każdej sytuacji podejrzenia przemocy wobec małoletniego. Z drugiej zaś daje możliwość skutecznej interdyscyplinarnej współpracy na rzecz pomocy i ochrony małoletniego i jego rodziny. Uruchamiając procedurę Niebieskiej Karty” pracownik szkoły otrzymuje możliwość udziału w grupie roboczej składającej się z przedstawicieli także innych służb. Są to: pracownik socjalny, policjant, przedstawiciel ochrony zdrowia, przedstawiciel komisji rozwiązywania problemów alkoholowych i opcjonalnie inni specjaliści, którzy znają sytuację rodzinną dziecka, np. przedstawiciel organizacji pozarządowej, kurator.
- 2) uczestnictwo w grupie roboczej daje pracownikowi szkoły możliwość:
 - a. wymiany informacji na temat dziecka i jego rodziny z innymi profesjonalistami,
 - b. podziału zadań mających na celu diagnozę sytuacji w rodzinie, ochronę małoletniego i monitorowanie jego sytuacji między przedstawicielami poszczególnych służb,
 - c. podejmowania decyzji o ewentualnej interwencji prawnej wspólnie z innymi profesjonalistami w grupie roboczej,
 - d. wzajemnego wsparcia w pracy z małoletnim i jego rodziną.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

7. **Procedura „Niebieskiej Karty”** - celem niniejszej procedury jest wskazanie zasad postępowania pracowników szkoły i dyrektora placówki w przypadku stwierdzenia krzywdzenia małoletniego lub uzasadnionego podejrzenia krzywdzenia.

8. Zakres procedury i ogólne zasady jej stosowania:

- 1) procedura postępowania „Niebieskiej Karty” obowiązuje wszystkich pracowników zatrudnionych w szkole;
- 2) nadzór nad stosowaniem procedury sprawuje dyrektor szkoły;
- 3) dyrektor szkoły udziela wsparcia i pomocy osobom bezpośrednio zaangażowanym w proces pomocy ofierze przemocy domowej, w tym prawnej i organizacyjnej;
- 4) w szkole wyznaczony jest Koordynator d.s. „Standardów ochrony małoletnich”. W sytuacji prowadzenia dużej liczby przypadków lub ich złożoności i wielu działań, dyrektor może zadanie koordynacji kolejnych powierzyć innej osobie, przy czym nadal pozostają one w ogólnym rejestrze prowadzonym przez Koordynatora d.s. „Standardów ochrony małoletnich”;
- 5) zasadą udzielania pomocy małoletniemu krzywdzonemu jest interdyscyplinarna współpraca zespołowa ograniczona do osób pracujących z małoletnim;
- 6) druki i formularze Niebieskiej Karty – „A” i Niebieskiej Karty – „B” znajdują się w sekretariacie szkoły;
- 7) rejestr wszczętych procedur „Niebieskiej Karty” prowadzi sekretariat szkoły zgodnie z zasadami określonymi w Instrukcji Kancelaryjnej;
- 8) wgląd w dokumentację wszczętych procedur posiadają wyłącznie osoby upoważnione imiennie przez dyrektora szkoły;
- 9) upoważnione osoby do wglądu w dokumentację wszczętych procedur „Niebieskiej Karty” są zobowiązane do złożenia oświadczenia o zachowaniu poufności informacji i danych osobowych umieszczanych w dokumentach - **załącznik 2**;
- 10) dokumentację związaną ze wszczętymi procedurami „Niebieskiej Karty” prowadzi i przechowuje sekretariat;
- 11) po zakończeniu sprawy osoba ją prowadząca przekazuje teczkę z dokumentacją do sekretariatu szkoły;
- 12) archiwizacja dokumentacji odbywa się na zasadach określonych w Instrukcji Archiwalnej.

9. Wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”

- 1) wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty” następuje z chwilą wypełnienia formularza Karty - A” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec małoletnich lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie;
- 2) do wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty” nie jest wymagana zgoda osoby doznającej przemocy;
- 3) do wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty” nie jest wymagany uprzedni kontakt z osobą stosującą przemoc domową ani obecność tej osoby w czasie wypełniania kwestionariusza;
- 4) dyrektor szkoły lub inna osoba wszczynając procedurę „Niebieskiej Karty” ma prawo wykorzystać informacje zawarte we wstępnej diagnozie oceny sytuacji małoletniego - **załącznik 3**, a także przeprowadzić rozmowę z małoletnim;
- 5) rozmowę z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi i poszanowanie godności tej osoby oraz zapewniających jej bezpieczeństwo;
- 6) czynności w ramach procedury „Niebieskiej Karty” przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego. W sytuacji, gdy to rodzice, opiekun prawny lub faktyczny są podejrzani o stosowanie przemocy wobec dziecka, te czynności przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej (w rozumieniu art. 115 § 11 kk) czyli np. dziadków, pradiadków oraz rodzeństwa (w miarę możliwości również w obecności psychologa);
- 7) żaden z formularzy „Niebieskich Kart” nie wymaga podpisu osoby podejrzanej o doznawanie czy stosowanie przemocy domowej;
- 8) po wypełnieniu karty - „A”, osoba dotknięta przemocą domową w rodzinie - rodzic, opiekun prawny lub faktyczny, osoba, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie otrzymuje wypełniony formularz Karty – B;

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

- 9) formularz „B” jest dokumentem dla osób pokrzywdzonych, zawierającym definicję przemocy, praw człowieka, informację o miejscach, gdzie można uzyskać pomoc;
- 10) formularza „B” nie przekazuje się osobie podejrzanej o stosowanie przemocy domowej;
- 11) wypełniony formularz - Niebieska Karta – „A” niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni od wszczęcia procedury, przekazuje się do zespołu interdyscyplinarnego;
- 12) osobą upoważnioną do przekazania formularza jest Koordynator d.s. Standardów ochrony małoletnich, która zawiadamia dyrektora szkoły o podjętej decyzji i fakcie przekazania formularza do zespołu interdyscyplinarnego;
- 13) wypełnienie formularza „A” nie zwalnia z obowiązku podjęcia działań interwencyjnych zapewniających bezpieczeństwo osobie doznającej przemocy.

10. Zalecenia do prowadzenia rozmowy z ofiarą przemocy domowej.

- 1) celem rozmowy z małoletnim jest zebranie informacji potwierdzających (bądź niepotwierdzających) jego krzywdzenie w rodzinie, określających charakter i okoliczności zdarzeń, rolę i zachowanie innych członków rodziny oraz zidentyfikowanie sprawcy. Nie wolno jednak zapomnieć, że celem spotkania jest również - a może przede wszystkim - udzielenie małoletniemu wsparcia. Sposób prowadzenia rozmowy powinien oczywiście uwzględniać jego wiek i możliwości rozwojowe, ale również to czy sam ujawnił doświadczenie krzywdy domowej, czy też podejrzenie zrodziło się w oparciu o inne przesłanki np. informacje osób trzecich czy zaobserwowane u małoletniego symptomy fizyczne i/lub behawioralne. W pierwszym przypadku pracownik szkoły, do którego zwrócił się małoletni musi pamiętać, że został uznany za tę osobę, u której można szukać wsparcia, której można zaufać. W drugim, nieodzowne jest zadbanie o zdobycie tego zaufania. Można porozmawiać na wstępie z małoletnim na tematy neutralne, ale dla niego istotne. Zapytać np. o zainteresowania, sukcesy, opinie na temat ważnych dla niego spraw;
- 2) rozmowa musi być w miejscu bezpiecznym i cichym. Czas rozmowy jest czasem przeznaczonym tylko dla małoletniego. Nie ma tu miejsca na odbieranie telefonów, wychodzenie na chwilę w „pilnych sprawach”, okazywanie zniecierpliwienia. Małoletni musi widzieć i czuć, że teraz jest najważniejszy. Trzeba liczyć się z tym, że może być nieprzygotowany do zwierzeń, nieprzyjemnie zaskoczony sytuacją, może starać się ukryć fakt krzywdzenia przez rodziców szczególnie, gdy sprawa będzie się wiązać z przemocą seksualną. W rozmowie mogą mu towarzyszyć:
 - a. uczucie wstydu,
 - b. lęk o przyszłość swoją i swojej rodziny,
 - c. lęk przed obwinianiem go przez rodziców za kłopoty wynikające z ujawnienia sprawy,
 - d. lęk przed zemstą sprawcy przemocy, brak znajomości odpowiedniego słownictwa, (szczególnie, gdy rozmowa będzie dotyczyć przemocy o podłożu seksualnym);
- 3) mogą również ujawniać się mechanizmy obronne pozwalające małoletniemu radzić sobie z traumą. Mechanizmy chroniące go przed bólem, cierpieniem i samotnością. Pozwalające zachować mimo wszystko wiarę i przywiązanie do rodziców, ale utrudniające szczerą rozmowę. Są to:
 - a. tłumienie - świadome unikanie bolesnych wspomnień lub uczuć,
 - b. wyparcie - usuwanie i niedopuszczanie do świadomości wspomnień, które przywołują bolesne skojarzenia,
 - c. zaprzeczenie - wmawiane sobie, że zdarzenie, którego doświadczył lub którego był świadkiem wcale nie miało miejsca („to się naprawdę nie zdarzyło”).
 - d. minimalizacja - minimalizowanie znaczenia doznawanej krzywdy na zasadzie: „gorsze rzeczy się zdarzają”,
 - e. racjonalizacja - znajdowanie takiego wytłumaczenia dla zachowania osoby, która stosuje przemoc, aby zwolnić ich z odpowiedzialności za krzywdzenie.
- 4) pracownik szkoły będzie musiał poradzić sobie z własnymi negatywnymi emocjami: lękiem, złością, poczuciem bezradności. Z obawą przed dodatkowym skrzywdzeniem dziecka podczas rozmowy i przed „mieszaniem się w nie swoje sprawy”;

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

- 5) pierwszy krok w rozmowie, to nawiązanie dobrego kontaktu z dzieckiem. Jeżeli to się uda można delikatnie przejść do zadawania mu pytań;
- 6) w tym momencie rozmowy trzeba zapewnić małego, że ma prawo czegoś nie wiedzieć, nie rozumieć pytania lub nie chce na nie odpowiedzieć. Taka informacja wzmocni jego poczucie bezpieczeństwa i zmniejszy prawdopodobieństwo, że starając się spełnić oczekiwania rozmówcy będzie mówiło nieprawdę;
- 7) oczywiście zasadą jest używanie w rozmowie z prostego, zrozumiałego języka (zdania pojedyncze, bez podwójnych przeczeń, trudnych wyrazów itd.). Stawiane pytania powinny mieć otwarty charakter, umożliwiający małemu opowiedzenie własnymi słowami o tym co mu się przytrafiło. Pytania takie mogą zaczynać się od wyrażen:
 - a. czy możesz powiedzieć coś więcej na ten temat?
 - b. czy chciałbyś jeszcze coś dodać?
 - c. czy mógłbyś mi o tym opowiedzieć?
 - d. wyjaśnij mi to dokładnie, chciałbym lepiej zrozumieć.
- 8) nie można zadawać pytań sugerujących. Powinno się także unikać pytań zaczynających się od słów: dlaczego? po co? mogących wywołać w małym poczucie winy. Podczas swojej wypowiedzi mały cały czas powinien mieć świadomość, że jest uważnie słuchany. Pracownik szkoły powinien używać świadczących o tym sygnałów. Mogą mieć one charakter niewerbalny (gesty, mimika) jak również werbalny;
- 9) sygnały werbalne to między innymi: zwroty prądkowe (np. uhm, aha, no tak), parafrazowanie i odzwierciedlanie. Parafrazowanie można wykorzystać, gdy w rozmowie nastąpi naturalna przerwa, gdy mały nagle zamilknie lub zawiesi głos na końcu zdania i da do zrozumienia, że czeka na jakąś reakcję. Istotą parafrazowania jest powtórzenie własnymi słowami tego, co powiedziało dziecko. Można je zacząć od słów: o ile dobrze Cię zrozumiałem... chcesz przez to powiedzieć, że... próbuję zrozumieć, to znaczy, że... czy mam rację myśląc, że... Odzwierciedlanie to nazywanie odczuć rozmówcy podkreślające zrozumienie przekazów tak werbalnych jak i pozawerbalnych. Może zacząć się zwrotami: widzę, że jest Ci smutno... wygląda na to, że bardzo Cię niepokoi;
- 10) dodatkowe wskazówki, którymi warto się kierować rozmawiając z małym co do którego istnieje podejrzenie, że jest krzywdzone w rodzinie:
 - a. trzeba zachować spokój,
 - b. nie można okazywać złości, zszokowania czy zakłopotania tym co dziecko mówi,
 - c. trzeba też powstrzymać się od wypowiadania negatywnych sądów o "agresorze".
 - d. nauczyciel, pedagog nie jest śledczym. W rozmowie, którą prowadzi nie chodzi o zbieranie dowodów, ustalanie szczegółów i niepodważalnych faktów. Jeżeli sprawa okaże się poważna ustali je sędzia i psycholog specjalista,
 - e. trzeba starać się oszczędzić dziecku traumy związanej z koniecznością kilkukrotnego powtarzania bolesnych szczegółów,
 - f. należy pozwolić dziecku ujawnić to, na co jest gotowe,
 - g. nie wolno pospieszać dziecka, trzeba dostosować się do jego tempa relacjonowania wydarzeń,
 - h. należy je upewnić, że dobrze robi ujawniając krzywdy, których doznało, pochwalić je za to, zapewnić, że to co się stało nie jest jego winą, że nie ponosi również odpowiedzialności za to, że nie powiedziało o tym, co mu się przydarzyło od razu,
 - i. należy przejawiać zaufanie i wiarę w to, co mówi i przyjmować to bez osądzania,
 - j. nie należy dramatyzować, tworzyć atmosfery sensacji, wyjątkowości wydarzeń, ale jednocześnie nie należy udawać przed dzieckiem, że wszystko jest w porządku,
 - k. dziecko powinno odczuć, że to o czym opowiada nie powinno mieć miejsca,
 - l. nie wolno zaprzeczać lub bagatelizować jego uczuć,
 - m. trzeba w tych uczuciach mu towarzyszyć. Wyrazić wprost, że się je widzi i rozumie. Nie mają w tym momencie większego sensu stwierdzenia typu wszystko będzie dobrze, nie płacz, nie przejmuj się. Można jednak starać się mu wytłumaczyć, że są dzieci mające podobne problemy, z którymi czują się tak samo, że różne trudności, które przeżywa, np. ból fizyczny, koszmary nocne, złe samopoczucie itp., miną,
 - n. nie można obiecywać dziecku zachowania rozmowy w tajemnicy. Spełnienie obietnicy uniemożliwiłoby podjęcie jakiegokolwiek interwencji,

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

- o. nie można składać innych pochopnych obietnic. Nie ma pewności, jak dalej potoczą się losy dziecka. Nie wiadomo czy sprawca od razu zostanie odizolowany od niego, jak zareaguje jego rodzina, czy nikt inny już go nie skrzywdzi,
- p. na koniec spotkania trzeba wyraźnie powiedzieć dziecku, że mu się wierzy i poinformować je, co dalej będzie się działo, z kim będą przeprowadzone rozmowy, aby spróbować mu pomóc,
- q. rozmowę trzeba spróbować zakończyć jakąś pozytywną uwagą.

11. Załączniki do procedury

- 1) wzór karty zgłoszenia krzywdzenia małoletniego - załącznik nr 1,
- 2) wzór oświadczenia o poufności informacji powziętych w procesie postępowania w sprawie krzywdzenia małoletnich - załącznik nr 2,
- 3) arkusz diagnostyczny oceny ryzyka stosowania przemocy wobec małoletnich - załącznik nr 3,
- 4) algorytm postępowania w przypadku podejrzenia przemocy domowej wobec małoletniego - załącznik nr 4,
- 5) kwestionariusz diagnostyczny do oszacowania zaniedbania małoletniego - załącznik nr 5,
- 6) wzór formularz Niebieskiej Karty A – załącznik nr 6,
- 7) wzór formularza Niebieskiej Karty B – załącznik nr 7.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH**Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej***Wzór Karty zgłoszenia krzywdzenia małoletniego.**Załącznik nr 1
do „Standardów Ochrony Małoletnich”***KARTA ZGŁOSZENIA KRZYWDZENIA LUB PODEJRZENIA KRZYWDZENIA
MAŁOLETniego**

Dotyczy dziecka:		
Osoba zgłaszająca:	Imię i nazwisko:	
	Dane do kontaktu:	
	Stopień pokrewieństwa:	
	Źródło wiedzy lub informacji o przemoc:	
Data zgłoszenia:		
Forma zgłoszenia:	pisemna, bezpośrednio, listownie, pocztą elektroniczną (niepotrzebne skreślić)	
Fakty wskazujące na stosowaną przemoc podane przez osobę zgłaszającą:		
Inne informacje o dziecku/rodzinie:		
Wskazanie potencjalnej osoby stosującej przemoc:		
Podpis osoby zgłaszającej:	Podpis osoby przyjmującej zgłoszenie:	

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

*Wzór oświadczenia o poufności informacji
powziętych w procesie postępowania
w sprawie krzywdzenia małoletnich.*

*Załącznik nr 2 do „Standardów
Ochrony Małoletnich”*

Oświadczenie o poufności

1. Oświadczam, że:

- 1) zapoznano mnie z przepisami dotyczącymi ochrony danych osobowych, a w szczególności z treścią ogólnego Rozporządzenia o ochronie danych UE z dnia 27 kwietnia 2016 r. oraz Ustawy o Ochronie Danych Osobowych;
- 2) zapoznano mnie ze „Standardami Ochrony Małoletnich”, wdrożonymi w Publicznej Szkole Podstawowej im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej;
- 3) zachowam poufność informacji i danych, które uzyskałam/em przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz że znane mi są przepisy o odpowiedzialności karnej za udostępnienie danych osobowych lub umożliwienie do nich dostępu osobom nieupoważnionym.

2. Zobowiązuję się do:

- 1) przetwarzania danych osobowych wyłącznie w zakresie i celu przewidzianym w powierzonych przez Administratora obowiązkach;
- 2) nieujawniania danych zawartych w zbiorach danych, do których uzyskałam(am) dostęp za upoważnieniem administratora danych;
- 3) nieujawniania sposobów zabezpieczeń danych osobowych przetwarzanych w poradni;
- 4) wykonywania operacji przetwarzania danych, zgodnie z Regulaminem Ochrony Danych Osobowych;
- 5) zabezpieczenia tych danych przed dostępem osób nieupoważnionych;
- 6) ochrony danych osobowych przed przypadkowym lub niezgodnym z prawem zniszczeniem, utratą, modyfikacją danych osobowych, nieuprawnionym ujawnieniem danych osobowych, nieuprawnionym dostępem do danych osobowych oraz przetwarzaniem;
- 7) zgłaszania incydentów naruszenia zasad ochrony danych osobowych Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych lub bezpośredniemu przełożonemu.

Przyjmuję do wiadomości, iż postępowanie sprzeczne z powyższymi zobowiązaniami może być uznane przez Administratora za naruszenie przepisów Ustawy o Ochronie Danych osobowych oraz Rozporządzenia o ochronie danych UE z dnia 27 kwietnia 2016 r.

.....
(miejsowość, data)

.....
(czytelny podpis pracownika)

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

Załącznik nr 3 do „Procedury Niebieskiej Karty”

Arkusz diagnostyczny oceny ryzyka stosowania przemocy domowej wobec małoletniego

LISTA A

INFORMACJA OD DZIECKA LUB OSOBY, KTÓRA BYŁA BEZPOŚREDNIO ŚWIADKIEM PRZEMOCY

A.1. Ktoś w domu bije dziecko, popycha, szarpie, potrząsa, przytrzymuje, rzuca w nie przedmiotem, itp.

.....
.....

A.2. Ktoś w domu używa wobec dziecka wulgarnych słów, obraża, poniża, straszy, szantażuje, izoluje w sposób ciągły i nieuzasadniony od kontaktu z innymi osobami, np. z rodziny lub z rówieśnikami, itp.

.....
.....

A.3. Opiekunowie nie zaspokajają podstawowych potrzeb dziecka, takich jak: przynależności, bezpieczeństwa, pożywienia, snu, leczenia, rozwoju poznawczego, emocjonalnego, społecznego, pomimo wcześniejszej pracy z opiekunami w tym zakresie.....

.....
.....

A.4. Ktoś w domu narusza sferę seksualną dziecka, tj. dotyka intymnych części ciała, namawia do dotykania intymnych części ciała osoby dorosłej, zmusza do kontaktu seksualnego, podejmuje kontakty seksualne z inną osobą w obecności dziecka, prezentuje pornografię lub zmusza do tworzenia treści pornograficznych z udziałem dziecka, itp.

.....
.....

A.5. Dziecko ma ślady przemocy fizycznej lub zaniedbania (opis A.10. i A.11)

.....
.....

A.6. Dziecko mówi, że boi się wrócić do domu ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie (wobec siebie lub innych członków rodziny)

.....
.....

A.7. Dziecko mówi, że chce odebrać sobie życie ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie

.....
.....

A.8. Dziecko jest świadkiem przemocy w rodzinie (wobec rodzica, rodzeństwa lub innej osoby mieszkającej w jego domu)

.....
.....

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY DOTYCZĄCA RODZICA:

A.9. Rodzic zachował się agresywnie (słownie lub fizycznie) wobec dziecka na terenie placówki oświatowej lub w miejscu publicznym, np. popchnął, szarpnął, uderzył, poniżył, itp.

.....
.....

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej
OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY DOTYCZĄCA DZIECKA:

A.10. Dziecko ma widoczne ślady przemocy fizycznej, np. uszkodzenia ciała, siniaki, zadrapania, obrzęki, oparzenia, obrażenia ciała świeże i/lub w różnych stadiach gojenia się, rany na ciele, itp.

.....
.....

A.11. Dziecko ma widoczne ślady zaniedbania, np. brak dbałości o higienę ciała, nieadekwatność ubioru do pory roku, wieku, itp. Występują zaburzenia, opóźnienia rozwojowe, problemy emocjonalne, niepełnosprawność, a dziecko nie otrzymuje potrzebnej pomocy, np. opieki lekarskiej, zabiegów medycznych, terapii, wsparcia, itp. Sytuacja ta występuje pomimo i/lub wsparcia emocjonalnego ze strony rodziców lub innych osób z rodziny.

.....
.....

LISTA B

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB PLACÓWKI OŚWIATOWEJ DOTYCZĄCA DZIECKA:

B.1. Dziecko odtwarza doświadczaną przemoc –w relacjach rówieśniczych (lub zabawie), identyfikuje się z rolą ofiary i/lub sprawcy.

.....
.....

B.2. Dziecko reaguje nieadekwatnie do sytuacji powstałej w szkole, np. lękiem, izolacją, autoagresją, agresją itp.

.....
.....

B.3. destrukcyjnie, np. bije, szczypie się, nacina sobie skórę, itp. lub występują zachowania ryzykowne dziecka, np. ucieczki z domu, używanie substancji psychoaktywnych, ryzykowne kontakty, itp.

.....
.....

B.4. Dziecko boi się powrotu do domu i/lub reaguje lękiem lub innymi trudnymi emocjami na kontakt z rodzicem/rodzicami i/lub sytuację powrotu do domu.

.....
.....

B.5. Dziecko często opuszcza zajęcia (dotyczy dzieci objętych obowiązkiem szkolnym) lub bez uzasadnionego powodu jest nieobecne bezpośrednio po rozmowach z rodzicami lub działaniach interwencyjnych szkoły.

.....
.....

INFORMACJE DOTYCZĄCE RODZICÓW:

B.6. Postawa i zachowanie rodziców zagraża dobru, rozwojowi i bezpieczeństwu dziecka.

.....
.....

B.7. Rodzice nie współpracują ze szkołą przy udzielaniu wsparcia dziecku.

.....
.....

B.8. Dziecko rozdzielone z rodzicami na skutek emigracji lub innej sytuacji losowej, pozostające bez opieki osoby dorosłej.

.....
.....

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

B.9. Na terenie szkoły rodzic jest pod wpływem środków zmieniających świadomość, np. alkoholu, narkotyków, leków, itp.

.....
.....

B.10. Którekolwiek dziecko z rodziny z powodu przemocy lub zaniedbania wymagało umieszczenia w pieczy zastępczej.

.....
.....

LISTA C

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB INFIORMACJA OD OSÓB BĘDĄCYCH W KONTAKCIE Z DZIECKIEM I RODZICAMI:

C.1. Karalność rodzica za przemoc lub przemoc w rodzinie

.....
.....

C.2. Wcześniejsze podejrzenie dotyczące przemocy wobec dziecka lub przemocy w rodzinie albo obecne podejrzenie przemocy w rodzinie dziecka

.....
.....

C.3. Rodzic nadużywający środków zmieniających świadomość, np. alkoholu, narkotyków, leków, itp.

.....
.....

C.4. Poważne problemy zdrowotne, emocjonalne, choroba psychiczna wśród osób zamieszkujących z dzieckiem.

.....
.....

C.5. Rozwód, separacja rodziców, konflikt w rodzinie lub inna sytuacja kryzysowa.

.....
.....

C.6. Dziecko o szczególnych wymaganiach wychowawczych, edukacyjnych i występuje 1 lub więcej spośród: problemy emocjonalne, problemy społeczne, zaburzenie rozwojowe, niepełnosprawność.....

.....
.....

C.7. Niskie kompetencje wychowawcze rodziców, niewydolność wychowawcza lub brak zainteresowania rodziców rozwojem dziecka.

.....
.....

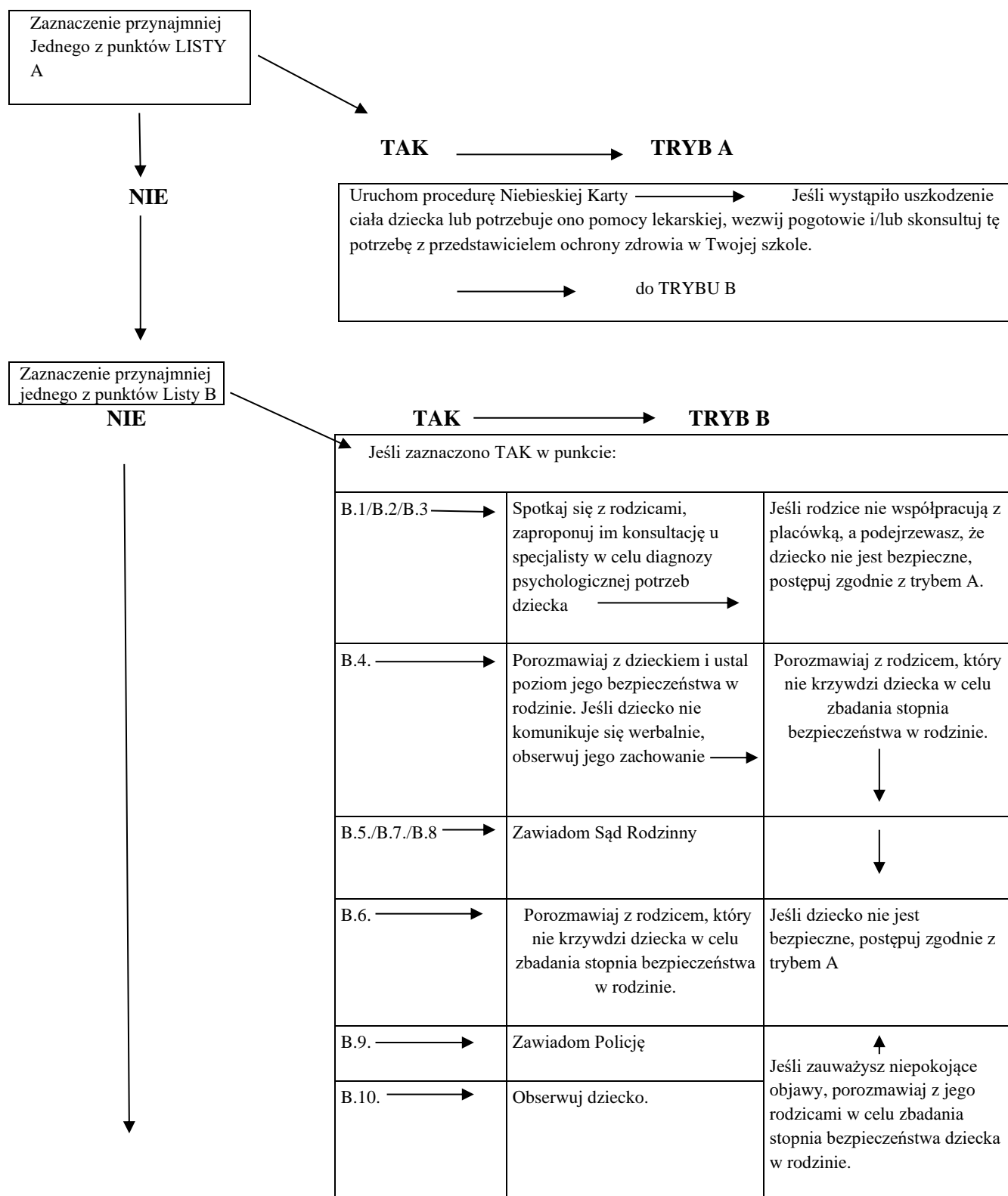
C.8. Matka i/lub ojciec byli poniżej 18 r.ż. w chwili narodzin dziecka

.....
.....

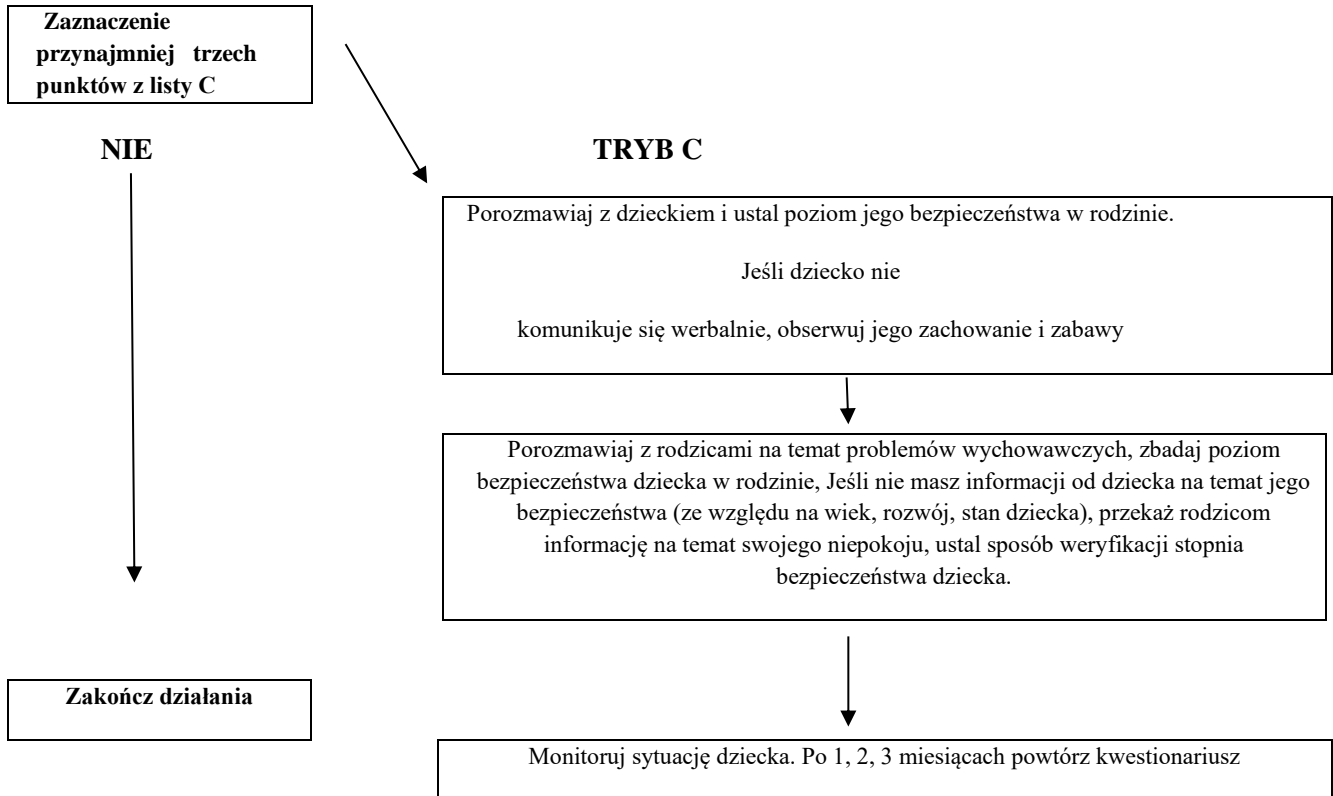
C.9. Ubóstwo i wynikające z tego stanu problemy rodziców.

.....
.....

Algorytm postępowania w przypadku podejrzenia przemocy domowej wobec małoletniego:

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

Załącznik nr 5
do procedury „Niebieskiej Karty”

Kwestionariusz diagnostyczny do oszacowania zaniedbania

L.p.	Symptomy wskazujące na zaniedbanie (forma przemocy)	TAK	NIE
1.	Nieadekwatne ubranie do pory roku lub pogody.		
2.	Niedowaga, niedożywienie, zmęczenie, podkrążone oczy.		
3.	Brudna odzież.		
4.	Brudne ciało.		
5.	Nieprzyjemny zapach (insekty).		
6.	Brak podręczników i przyborów szkolnych.		
7.	Kradzieże jedzenia lub innych przedmiotów.		
8.	Przebywanie poza domem w późnych godzinach.		
9.	Bardzo częste przebywanie poza domem niezależnie od pory roku.		
10.	Ma dorosłych „kolegów”.		
11.	Nie ma kolegów wśród rówieśników.		
12.	Z trudem nawiązuje relacje.		
13.	Izoluje się od rówieśników.		
14.	Bije się po głowie/twarzy lub wrywa sobie włosy.		
15.	Często ma ślady zadrapań/siniaków.		
16.	Często odnosi obrażenia (skręcenia, złamania, skaleczenia).		
17.	Bije innych.		
18.	Zawiera przyjaźnie, potem reaguje wrogością.		
19.	Gwałtownie uchyla się przed dotykiem.		
20.	Moczy się.		
21.	Boi się przebywać w zamkniętych pomieszczeniach.		
22.	Boi się ciemności.		
23.	Unika zajęć wychowania fizycznego.		
24.	Unika sytuacji leżakowania w przedszkolu.		
25.	Nie bierze udziału w wycieczkach.		
26.	Podejmuje zachowania autodestrukcyjne wobec siebie, zwierząt.		
27.	Miewa nagłe zmiany nastroju - od euforii do agresji.		
28.	Prezentuje natrętne, narzucające się zachowania.		
29.	Nie odwzajemnia emocji.		
30.	Odrzuca próby nawiązania bliskości.		
31.	Ma wybuchy wściekłości.		
32.	Nadmiernie skraca dystans fizyczny.		
33.	Demonstruje zachowania seksualne.		
34.	Nie docenia własnych osiągnięć.		
35.	Ma koszmary nocne.		
36.	Ma problemy szkolne.		
37.	Inne.		

Uwaga. Informacje zachowania należy analizować biorąc pod uwagę całość informacji o rodzinie.
 Pojedynczych zachowań z listy nie można traktować jako jednoznacznie wskazujących na zaniedbanie.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

Załącznik nr 6
do procedury „Niebieskiej Karty”

.....
(miejsowość, data)

.....
 Nazwa i adres podmiotu, w którym
 jest zatrudniona osoba wypełniająca
 formularz „Niebieska Karta – A”

„NIEBIESKA KARTA – A”

**W związku z powzięciem uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia
 przez świadka przemocy domowej ustala się, co następuje:**

I. DANE OSOBY/OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

Dane	Osoba 1 doznająca przemocy domowej	Osoba 2 doznająca przemocy domowej	Osoba 3 doznająca przemocy domowej
Małoletni (Tak/Nie)			
Imię i nazwisko			
Imiona rodziców			
Wiek			
PESEL			
Nazwa i adres miejsca pracy/nazwa i adres szkoły, do której uczęszcza małoletni			
Adres i miejsca zamieszkania:			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu/nr lokalu			
Telefon lub adres e-mail			
Adres pobytu (jeśli jest inny niż adres zamieszkania)			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu/nr lokalu			
<i>Stosunek pokrewieństwa, powinowactwa lub rodzaj relacji z osobą stosującą przemoc domową (żona, była żona, partner, córka, pasierb itd.)</i>			

Uwaga! W przypadku większej niż 3 liczby osób doznających przemocy, dołącz kolejną kartę zawierającą Tabelę I

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

II. LICZBA MAŁOLETNICH W ŚRODOWISKU DOMOWYM, W KTÓRYM PODEJRZEWA SIĘ STOSOWANIE PRZEMOCY DOMOWEJ.....

III. DANE OSOBY/OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ

Dane	Osoba 1 stosująca przemoc domową	Osoba 2 stosująca przemoc domową
Imię i nazwisko		
Imiona rodziców		
Wiek		
PESEL		
Adres i miejsca zamieszkania:		
Kod pocztowy		
Miejscowość		
Gmina		
Województwo		
Ulica		
Nr domu/nr lokalu		
Telefon lub adres e-mail		
Adres pobytu (jeśli jest inny niż adres zamieszkania)		
Kod pocztowy		
Miejscowość		
Gmina		
Województwo		
Ulica		
Nr domu/nr lokalu		
Sytuacja zawodowa, w tym nazwa i adres miejsca pracy		
<i>Stosunek pokrewieństwa, powinowactwa lub rodzaj relacji z osobą stosującą przemoc domową (żona, była żona, partner, córka, pasierb itd.)</i>		

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

IV. CZY OSOBA STOSUJĄCA PRZEMOC DOMOWĄ ZACHOWYWAŁA SIĘ W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB
(zaznacz w odpowiednim miejscu znak X)

Osoby/formy przemocy domowej	Osoba 1 stosująca przemoc			Osoba 2 stosująca przemoc		
	Wobec Osoby 1 doznającej przemocy	Wobec Osoby 2 doznającej przemocy	Wobec Osoby 3 doznającej przemocy	Wobec Osoby 1 doznającej przemocy	Wobec Osoby 2 doznającej przemocy	Wobec Osoby 3 doznającej przemocy
Przemoc fizyczna (właściwe zaznaczyć) Bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, obezwładnianie i inne (wymień jakie)						
Przemoc psychiczna (właściwe zaznaczyć) Izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne (wymień jakie)						
Przemoc seksualna (właściwe zaznaczyć) Zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne (wymień jakie)						
Przemoc ekonomiczna (właściwe zaznaczyć) Niełożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek						
Niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demołowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych oraz ich sprzedawanie i inne (wymień jakie)						
Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej (właściwe zaznaczyć) Wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają i inne (wymień jakie)						
Inne (właściwe zaznaczyć) Zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu,						

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckie Dolnej

zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków i inne (wymień jakie)						
---	--	--	--	--	--	--

V. CZY OSOBA DOZNAJĄCA PRZEMOCY DOMOWEJ ODNIOSŁA USZKODZENIA CIAŁA? (TAK/NIE)

Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy

Uwaga! W przypadku większej niż 3 liczby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierającą tabelę V.

VI. CZY W ŚRODOWISKU DOMOWYM BYŁA W PRZESZŁOŚCI REALIZOWANA PROCEDURA „NIEBIESKIEJ KARTY”

TAK (kiedy?.....gdzie?.....) NIE NIE USTALONO

VII. CZY W ŚRODOWISKU JEST AKTUALNIE REALIZOWANA PROCEDURA „NIEBIESKIEJ KARTY”?

TAK NIE NIE USTALONO

VIII. CZY OSOBA STOSUJĄCA PRZEMOC DOMOWĄ POSIADA BRONŃ PALNĄ?

TAK NIE NIE USTALONO

IX. CZY OSOBA DOZNAJĄCA PRZEMOCY DOMOWEJ CZUJE SIĘ BEZPIECZNIE ? (TAK/NIE)

Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy

Uwaga! W przypadku większej niż 3 liczby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierającą tabelę IX.

X. ŚWIADKOWIE STOSOWANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

ustalono – wypełnij tabelę nie ustalono

Dane	Świadek 1	Świadek 2	Świadek 3
Imię i nazwisko			
Wiek			
Adres zamieszkania			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu/Nr lokalu			
Telefon lub adres e-mail			

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

Stosunek świadka do osób, wobec których są podejmowane działania w ramach procedury „Niebieskiej Karty” (np. członek rodziny, osoba obca)

--	--	--	--

XI. DZIAŁANIA INTERWENCYJNE PODJĘTE WOBEC OSOBY STOSUJĄCEJ PRZEMOC DOMOWĄ (zaznacz w odpowiednim miejscu X)

Działanie	Osoba 1 stosująca przemoc	Osoba 2 stosująca przemoc
Badanie na zawartość alkoholu (wynik)		
Doprowadzenie do wytrzeźwienia		
Doprowadzenie do policyjnego pomieszczenia dla osób zatrzymanych	Na podstawie art. 15a ustawy z dn. 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2023 r. poz. 171 z późn. zm.)	
	Na podstawie art. 244 ustawy z dn. 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375 z późn. zm.)	
Zatrzymanie w izbie zatrzymań jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej		
Powiadomienie organów ścigania		
Wydanie nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia		
Wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia		
Zakaz zbliżania się osoby stosującej przemoc domową do osoby dotkniętej taką przemocą na określonej w metrach odległość.		
Zakaz kontaktowania się z osobą dotkniętą przemocą domową		
Zakaz wstępu i przebywania osoby stosującej przemoc na terenie szkoły, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą domową		
Zakaz wstępu i przebywania osoby stosującej przemoc w miejscach pracy osoby doznającej przemocy domowej		
Zawiadomienie komórki organizacyjnej Policji, właściwej w sprawach wydawania pozwolenia na broń, o wszczęciu procedury „Niebieskiej Karty”		
Odebranie broni palnej, amunicji oraz dokumentów potwierdzających legalność posiadania broni		
Poinformowanie o prawno - karnych konsekwencjach stosowania przemocy domowej		
Inne (jakie?)		

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckie Dolnej

XII. DZIAŁANIA INTERWENCYJNE PODJĘTE WOBEC OSOBY DOZNAJĄCEJ PRZEMOCY DOMOWEJ
(zaznacz w odpowiednim miejscu X)

Działanie	Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy
Udzielono pomocy ambulatoryjnej			
Przyjęto na leczenie szpitalne			
Wydano zaświadczenie o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała			
Zapewniono schronienie w placówce całodobowej			
Zabezpieczono małoletniego w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia			
Powiadomiono sąd rodzinny o sytuacji małoletniego			
Przekazano formularz „Niebieska Karta – B”			
Inne (wymień, jakie?)			

XIII DODATKOWE INFORMACJE

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

XIV. WSZCZĘCIE PROCEDURY „NIEBIESKIEJ KARTY” NASTĘPIŁO POPRZEZ (zaznacz w odpowiednim miejscu X)

Pracownika socjalnego jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	
Funkcjonariusza Policji	
Żołnierza Żandarmerii Wojskowej	
Pracownika socjalnego specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej	
Asystenta rodziny	
Nauczyciela	
Osobę wykonującą zawód medyczny, w tym: lekarza, pielęgniarkę, położną lub ratownika medycznego	
Przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	
Pedagoga, psychologa lub terapeuty, będących przedstawicielami podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.	

.....
Imię i nazwisko oraz czytelny podpis osoby wypełniającej formularz „Niebieska Karta – A”

.....
(data wpływu formularza, podpis członka Zespołu Interdyscyplinarnego)

WZÓR – NIEBIESKA KARTA B

INFORMACJA DLA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

Co to jest procedura „Niebieskiej Karty”?

Są to różne działania podejmowane w sytuacji podejrzenia lub stwierdzenia stosowania przemocy domowej na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Celem procedury „Niebieskiej Karty” jest zatrzymanie przemocy domowej i udzielenie pomocy i wsparcia Tobie i Twoim najbliższym. Na skutek wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty” informacja dotycząca Twojej sytuacji zostanie przekazana do grupy diagnostyczno-pomocowej. Więcej informacji na temat dalszych działań uzyskasz podczas spotkania z członkami tej grupy, na które zostaniesz zaproszona/(y). W trakcie procedury członkowie grupy będą kontaktować się także z osobą, która przemoc stosuje.

Co to jest przemoc domowa?

Przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a. narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b. naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c. powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienia lub krzywdę,
- d. ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e. istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udrczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Kto może być osobą doznającą przemocy domowej?

- a. małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni (np. rodzice, dziadkowie, pradiadkowie), zstępni (np. dzieci, wnuki, prawnuki), rodzeństwo i ich małżonkowie,
 - b. wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
 - c. rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
 - d. osoba pozostająca w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
 - e. osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo
- b) I ich małżonkowie,
 - a. osoba wspólnie zamieszkująca i gospodarująca oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
 - b. osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
 - c. małoletni.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckie Dolnej

Najczęstsze formy przemocy domowej:

- ✓ Przemoc fizyczna: bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie i inne.
- ✓ Przemoc psychiczna: izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne.
- ✓ Przemoc seksualna: zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne.
- ✓ Przemoc ekonomiczna: nielożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie i inne.
- ✓ Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej: wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają i inne.
- ✓ Inny rodzaj zachowań: zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków i inne.

WAŻNE:

Prawo zabrania stosowania przemocy i krzywdzenia swoich bliskich. Jeżeli Ty lub ktoś z Twoich bliskich jest osobą doznającą przemocy domowej, nie wstydź się prosić o pomoc. Wezwij Policję, dzwoniąc na numer alarmowy 112. Prawo stoi po Twojej stronie!

Masz prawo do złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy domowej do Prokuratury, Policji lub Żandarmerii Wojskowej.

Możesz także zwrócić się po pomoc do podmiotów i organizacji realizujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Pomogą Ci:

- ✓ Ośrodki pomocy społecznej - w sprawach socjalnych, bytowych i prawnych.
- ✓ Powiatowe centra pomocy rodzinie - w zakresie prawnym, socjalnym, terapeutycznym lub udzielą informacji na temat instytucji lokalnie działających w tym zakresie w Twojej miejscowości.
- ✓ Ośrodki interwencji kryzysowej i Ośrodki wsparcia - zapewniając schronienie Tobie i Twoim bliskim, gdy doznajesz przemocy domowej, udzielą Ci pomocy i wsparcia w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej, a także opracują plan pomocy.
- ✓ Specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej - zapewniając bezpłatne całodobowe schronienie Tobie i Twoim bliskim, gdy doznajesz przemocy domowej, oraz udzielą Ci kompleksowej, specjalistycznej pomocy w zakresie interwencyjnym, terapeutyczno-wspomagającym oraz potrzeb bytowych.
- ✓ Okręgowe ośrodki i lokalne punkty działające w ramach Sieci Pomocy Pokrzywdzonym Przystępstwem - zapewniając profesjonalną, kompleksową i bezpłatną pomoc prawną, psychologiczną, psychoterapeutyczną i materialną.
- ✓ Sądy opiekuńcze - w sprawach opiekuńczych i alimentacyjnych.
- ✓ Placówki ochrony zdrowia - np. uzyskać zaświadczenie lekarskie o doznanych obrażeniach.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

- ✓ Komisje rozwiązywania problemów alkoholowych - podejmując działania wobec osoby nadużywającej alkoholu.
- ✓ Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej - w zakresie uzyskania pomocy prawnej.

Wykaz placówek funkcjonujących na Twoim terenie, udzielających pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej.

Uwaga: (dane wprowadza Zespół interwencyjny lub osoba, która wszczyna procedurę):

Lp.	Nazwa instytucji/organizacji	Adres instytucji/organizacji	Telefon	Adres e-mail

Możesz zadzwonić do:

- ✓ **Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” tel. 800 12 00 02** (linia całodobowa i bezpłatna), w poniedziałki w godz. 1800_2200 można rozmawiać z konsultantem w języku angielskim, a we wtorki w godz. 1800-2200 w języku rosyjskim. **Dyżur prawny tel. (22) 666 28 50** (linia płatna, czynna w poniedziałek i wtorek w godzinach 1700-2100) oraz tel. **800 12 00 02** (linia bezpłatna, czynna w środę w godzinach 1800-2200). **Poradnia e-mailowa: niebieskalinia@niebieskalinia.info**. Członkowie rodzin z problemem przemocy i problemem alkoholowym mogą skonsultować się także przez **SKYPE: pogotowie.niebieska.linia** ze specjalistą z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie - konsultanci posługują się językiem migowym.
- ✓ **Ogólnokrajowej Linii Pomocy Pokrzywdzonym tel. +48 222 309 900** przez całą dobę można anonimowo uzyskać informacje o możliwości uzyskania pomocy, szybką poradę psychologiczną i prawną, a także umówić się na spotkanie ze specjalistami w dowolnym miejscu na terenie Polski. Możliwe są konsultacje w językach obcych oraz w języku migowym.
- ✓ **Policyjny telefon zaufania dla osób doznających przemocy domowej nr 800 120 226** (linia bezpłatna przy połączeniu z telefonów stacjonarnych, czynna codziennie w godzinach od 930 do 150, od godz. 150 do 930 włączony jest automat).

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

Zadania pracowników szkoły w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego w formie przemocy domowej:

Każdy pracownik jest zobowiązany w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego podjąć działania:

- 1) w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia - zawiadomić pogotowie ratunkowe i policję;
- 2) w przypadku zauważenia niepokojących symptomów, zgłosić to dyrektorowi szkoły, koordynatorowi „Standardów ochrony małoletnich” lub wyznaczonemu psychologowi.

Zadania i obowiązki pracowników szkoły.

Dyrektor szkoły:

1. W porozumieniu z koordynatorem oraz wyznaczonym psychologiem występuje do sądu rodzinnego i prokuratury, ośrodka pomocy społecznej z zawiadomieniem o zagrożeniu małoletniego krzywdzeniem.
2. Podpisuje wszystkie pisma wychodzące na zewnątrz w sprawach krzywdzenia małoletnich.
3. Powołuje Zespoły interwencyjne do diagnozy i oceny ryzyka zagrożenia przemocą domową - odrębnie dla każdej sprawy.
4. Organizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla osoby doznającej przemocy.
5. Określa zasady prowadzenia dokumentacji i jej archiwizowania.
6. Wydaje upoważnienia do dostępu do danych osobowych osobom biorącym udział w rozpoznawaniu przemocy domowej.
7. Nadzoruje pracę Zespołu interwencyjnego.
8. Współpracuje z instytucjami zewnętrznymi działającymi na rzecz wspierania i pomocy ofiarom przemocy domowej.
9. Zapewnia bezpieczeństwo i ochronę prawną pracownikom wszczynającym procedurę „Niebieskiej Karty”, doznającym krzywdy ze strony sprawców przemocy domowej.
10. Zapewnia pomoc pracownikom w realizacji ich zadań oraz ich doskonaleniu zawodowym, ułatwiając im np. możliwość konsultacji trudnych przypadków ze specjalistami, wspiera, organizuje szkolenia w zakresie reagowania na przemoc w rodzinie wobec dziecka.
11. Inicjuje nowelizację procedury „Niebieskiej Karty”.

Koordynator d.s. Standardów Ochrony Małoletnich w sytuacji podejrzenia przemocy wobec małoletniego:

1. Zbiera informacje o małoletnim w celu wstępnego zdiagnozowania jego sytuacji, w szczególności o tzw. czynnikach ryzyka, ponadto dane świadczące o przemocy lub wykluczające ją, kto jest sprawcą krzywdzenia i w jakiej relacji pozostaje z małoletnim, jak często i od jak dawna małoletni jest krzywdzony, informacje o zachowaniach pozostałych członków rodziny wobec małoletniego, relacjach jakie ma z osobą rodzica niekrzywdzącego, o osobach wspierających go, informacje o innych czynnikach towarzyszących przemocy - np. uzależnieniu od alkoholu rodziców. Dane te pozyskuje od:
 - a) samego dziecka,
 - b) rodziców dziecka.
 - c) innych pracowników poradni.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

2. Wszczytna procedurę „Niebieskiej Karty”.
3. Przeprowadza we współpracy z wyznaczonym psychologiem oraz innymi osobami zaangażowanymi w pomoc małoletniemu, ocenę zagrożenia przemocą.
4. Współpracuje z dyrektorem szkoły w podejmowaniu interwencji:
 - a) informuje dyrektora szkoły o każdym przypadku podejrzenia przemocy w rodzinie,
 - b) gromadzi i przetrzymuje wszelką dokumentację.
5. W przypadku powołania do grupy diagnostyczno-pomocowej przez Zespół Interdyscyplinarny obowiązkowo uczestniczy w jej pracach.
6. Monitoruje i konsultuje sytuację małoletniego poprzez kontakt z innymi pracownikami szkoły - dbając jednocześnie o zapewnienie poufności niewłączanie osób nie związanych z pracą nad konkretnym przypadkiem.
7. Informuje rodziców o podjętych działaniach na rzecz małoletniego, w tym m.in. kontakcie z Zespołem Interdyscyplinarnym i podjętych przez ten zespół decyzjach oraz zaleceniach/propozycjach działań dla rodzica.
8. Prowadzi dokumentację dotyczącą udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej (dokumentację badań i czynności).

Każdy pracownik pedagogiczny szkoły (psycholog, pedagog, logopeda) w sytuacji, gdy podejrzewa, że małoletni jest krzywdzony:

1. Udziela bezpośredniej pomocy małoletniemu jeśli zagrożone jest jego zdrowie lub życie (np. w sytuacji obrażeń na ciele - organizuje pomoc medyczną wzywając karetkę pogotowia lub jeśli stan zdrowia dziecka nie kwalifikuje się do jej wezwania, wysyła wnioski do sądu rejonowego wydział rodzinny i nieletnich z prośbą o wydanie zgody na poddanie małoletniego badaniu lekarskiemu bez wiedzy i zgody rodziców i ewentualnie (także jeśli uzyskanie zgody nie jest możliwe natychmiast) - odprowadza małoletniego do lekarza pediatry prosząc o dokonanie opisu stanu dziecka (zaświadczenie może być dowodem w sprawie o krzywdzenie).
2. Kontaktuje się z wyznaczonym do tego celu psychologiem/pedagogiem przekazując mu informacje o swoich obserwacjach.
3. Wypełnia Kartę zgłoszenia podejrzenia przemocy - załącznik 1. Prowadzi wnikliwe obserwacje małoletniego w trakcie diagnozy lub na prowadzonych zajęciach.
4. Swoje spostrzeżenia zapisuje i włącza do indywidualnej dokumentacji dziecka.
5. Współpracuje z wyznaczonym do tego celu psychologiem ustalając plan pomocy małoletniemu.
6. Systematycznie monitoruje sytuację małoletniego obserwując ewentualne zmiany jego zachowania, zamieszczając opisy w indywidualnej dokumentacji dziecka.
7. Udziela małoletniemu wsparcia na wszystkich etapach pomocy.

Pracownicy obsługi i administracji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia dziecka:

1. Kontaktują się z psychologiem lub pedagogiem prowadzącym dziecko, przekazując im informacje o swoich podejrzeniach i obserwacjach. Jeśli kontakt danego dnia nie jest możliwy - zapisują wiernie stwierdzone fakty w formie notatki służbowej i przekazują niezwłocznie dnia następnego.
2. W każdej możliwej sytuacji obserwują zachowanie dziecka.
3. W sytuacjach zagrożenia dziecka chronią go przed kontaktem z osobą stosującą przemoc.
4. Zwracają szczególną uwagę na stan trzeźwości, stopień pobudzenia osób przyprowadzających i odbierających dziecko.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

§ 6. 1. Zasady i procedury postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia cyfrowego.
Ujawnienie zjawiska cyberprzemocy wymaga podjęcia w szkole konkretnych działań interwencyjnych.

2. Ujawnienie przypadku cyberprzemocy:

- 1) osobami, które mogą zgłosić o podejrzeniu lub zaistnieniu cyberprzemocy mogą być:
 - a. poszkodowany małoletni (ofiara),
 - b. jego rodzice (opiekunowie),
 - c. świadkowie zdarzenia,
 - d. pracownicy szkoły.

3. Ustalenie okoliczności zdarzenia:

- 1) zgłaszanie wypadków cyberprzemocy odbywa się według następującej zasady:
 - a. małoletni - ofiara lub świadek cyberprzemocy informuje pracownika szkoły o wystąpieniu takiego zjawiska,
 - b. pracownik szkoły oraz Koordynator d.s. Standardów ochrony małoletnich powinni dokonać analizy zdarzenia i zaplanować dalsze postępowanie,
 - c. do ich obowiązków należy ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków, przeprowadzenie rozmów z ofiarą, świadkami i jeśli to możliwe sprawcami incydentu.
 - d. rodzic/opiekun prawny oraz jeśli zajdzie taka potrzeba policja zabezpiecza dowody i ustala tożsamość sprawcy cyberprzemocy;
- 2) ważne, aby nie konfrontować sprawcy cyberprzemocy z ofiarą.

4. Zabezpieczenie dowodów.

- 1) wszelkie dowody cyberprzemocy powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane;
- 2) należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e- mail, numer telefonu komórkowego, itp.) lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil.

5. Jak można zarejestrować dowody cyberprzemocy?

- 1) telefon komórkowy (nie wolno kasować wiadomości, trzeba zapisywać zarówno te tekstowe jak też zdjęcia, nagrania czy filmy);
- 2) komunikatory (w niektórych serwisach jest możliwość zapisywania rozmów w tzw. archiwach. Jeżeli nie ma takiej możliwości, można rozmowę skopiować do edytora tekstowego i wydrukować);
- 3) strona www (można zapisać widok strony przez naciśnięcie klawisza CTRL i Print Screen, a następnie wykonać operację "wklej w dokumencie Word lub Paint);
- 4) e-mail (trzeba zapisać wiadomość i to nie tylko treść, ale całą wiadomość, ponieważ może to pomóc w ustaleniu pochodzenia wiadomości).

6. Zidentyfikowanie sprawcy cyberprzemocy.

- 1) w sytuacji, gdy ustalenie sprawcy nie jest możliwe, należy skontaktować się z dostawcą usługi w celu usunięcia z Sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów;
- 2) w przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się ustalić należy bezwzględnie skontaktować się z policją.

7. Działania wobec ofiary cyberprzemocy.

- 1) ofiara cyberprzemocy otrzymuje w szkole pomoc psychologiczną;
- 2) podczas rozmowy z małoletnim, który jest ofiarą cyberprzemocy, należy zapewnić go o tym, że postąpił właściwie zgłaszając wydarzenie. Powinno mu się powiedzieć, że rozumie się, w jak trudnej jest sytuacji i zapewnić go, że nikt nie ma prawa tak się wobec niego zachowywać;

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

- 3) małoletni powinien otrzymać poradę, jak ma się zachowywać, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa: nie utrzymywać kontaktów ze sprawcą, nie kasować dowodów tj. e-maili, SMS-ów, MMSów, zdjęć, filmów. Ważna jest też zmiana danych kontaktowych np. na komunikatorze, zmiana adresu e - mail, a nawet, w szczególnie trudnych sytuacjach, numeru telefonu (oczywiście robią to rodzice);
- 4) podczas rozmowy bardzo ważna jest obserwacja małoletniego i zwrócenie uwagi na jego pozawerbalne zachowanie (zażenowanie, smutek, poczucie winy);
- 5) bardzo ważne jest monitorowanie sytuacji małoletniego w kierunku, czy nie są stosowane wobec niego żadne akty odwetu. Rodzice dziecka muszą być poinformowani o zdarzeniu i muszą dostać wsparcie i poradę za strony pracowników szkoły.

8. Sporządzenie dokumentacji z zajścia. Koordynator d.s. Standardów Ochrony Małoletnich zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej z rozmów z poszkodowanym, ewentualnie jeśli to możliwe ze sprawcą, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia. Jeżeli rozmowa była np. w obecności innego pracownika powinien on również ją podpisać. Jeżeli zabezpieczono jakieś dowody, powinny być załączone do dokumentacji.

9. Powiadomienie sądu rodzinnego i policji.

- 1) w przypadku, gdy rodzice odmawiają współpracy ze szkołą, a sprawca nie zaniechał dotychczasowego postępowania, konieczne jest zawiadomienie o sprawie sądu rodzinnego, w szczególności, kiedy pojawiają się informacje o innych przejawach jego demoralizacji. Podobnie postępuje się, gdy szkoła wykorzystywała wszystkie dostępne środki, a sprawca nie wykazuje poprawy zachowania;
- 2) w wypadku bardzo drastycznych aktów agresji z naruszeniem prawa dyrektor szkoły zgłasza ten fakt policji, która prowadzi dalsze działania.

§ 7. 1. Zasady i procedury postępowania w przypadku informacji o dostępie przez małoletniego do treści szkodliwych, niepożądanych, nielegalnych.

2. Rodzaj zagrożenia objętego procedurą:

- 1) zagrożenie łatwym dostępem do treści szkodliwych, niedozwolonych, nielegalnych i niebezpiecznych dla zdrowia (pornografia, treści obrazujące przemoc, promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia dzieci, popularyzujące ideologię faszystowską i działalność niezgodną z prawem, nawołujące do samookaleczeń i samobójstw, korzystania z narkotyków: niebezpieczeństwo werbunku dzieci i młodzieży do organizacji nielegalnych i terrorystycznych).
- 2) Telefony/kontakty alarmowe krajowe - zgłaszanie nielegalnych treści: www.dyzurnet.pl, numer alarmowy 112, policja 997

3. Sposób postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia:

- 1) Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów.
 - w pierwszej kolejności należy zabezpieczyć dowody w formie elektronicznej (pliki z treściami niedozwolonymi, zapisy rozmów w komunikatorach, e-maile, zrzuty ekranu), znalezione w Internecie lub w komputerze małoletniego. Zabezpieczenie dowodów jest zadaniem rodziców lub opiekunów prawnych;
- 2) Identyfikacja sprawcy(-ów).
 - w identyfikacji sprawców kluczową rolę odgrywają zgromadzone dowody. W procesie udostępniania nielegalnych i szkodliwych treści małoletnim biorą udział na ogół: twórca treści - np. pornograficznych oraz osoby, które udostępniły je.

4. Działania wobec ofiary zdarzenia.

- 1) małoletnich - ofiarę lub świadka zdarzenia - począwszy od pierwszego etapu interwencji otacza się opieką psychologiczną. Rozmowa z małoletnim przeprowadzana jest z uwzględnieniem jego komfortu

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

psychicznego, z poszanowaniem poufności i podmiotowości ze względu na fakt, iż kontakt z treściami nielegalnymi może mieć bardzo szkodliwy wpływ na jego psychikę. W trakcie rozmowy należy ustalić okoliczności uzyskania przez ofiarę dostępu do w/w treści;

- 2) należy koniecznie powiadomić rodziców lub opiekunów prawnych ofiary o zdarzeniu i uzgodnić z nimi podejmowane działania i formy wsparcia. Działania szkoły w takich przypadkach powinna cechować poufność i empatia w kontaktach ze wszystkimi uczestnikami zdarzenia oraz osobami udzielającymi wsparcia;
- 3) W przypadku kontaktu małoletniego z treściami szkodliwymi należy dokładnie zbadać sposób, w jaki do niego doszło. Poszukiwanie przez małoletniego tego typu treści w sieci lub podsufwanie ich przez innych może być oznaką niepokojących incydentów ze świata rzeczywistego, np. kontaktów z osobami handlującymi narkotykami czy udziału w procesie rekrutacji do sekty lub innej niebezpiecznej grupy.

5. Współpraca z policją i sądami rodzinnymi. W przypadku naruszenia prawa, np. rozpowszechniania materiałów pornograficznych z udziałem nieletniego lub prób uwiedzenia małoletniego w wieku do 15 lat przez osobę dorosłą, szkoła – w porozumieniu z rodzicami małoletniego - niezwłocznie powiadomią policję.

6. Współpraca ze służbami i placówkami specjalistycznymi. Kontakt z treściami szkodliwymi lub niebezpiecznymi może wywołać potrzebę skorzystania przez ofiarę ze specjalistycznej opieki psychologicznej. Decyzja o takim kontakcie i skierowaniu na terapię musi zostać podjęta w porozumieniu z rodzicami/opiekunami prawnymi małoletniego.

§ 8. 1. Zasady i procedury postępowania w przypadku naruszenia prywatności dotyczące nieodpowiedniego bądź niezgodnego z prawem wykorzystania danych osobowych lub wizerunku małoletniego.

2. Rodzaj zagrożenia objętego procedurą. Zagrożenie to polega na naruszeniu prywatności małoletniego poprzez nieodpowiednie lub niezgodne z prawem wykorzystanie jego danych osobowych lub wizerunku. Podszywanie się pod inną osobę, wykorzystywanie jej wizerunku lub danych osobowych w celu wyrządzenia jej szkody osobistej lub majątkowej jest w świetle polskiego prawa przestępstwem. Najczęstszymi formami wyłudzenia lub kradzieży danych jest przejęcie profilu na portalu społecznościowym w celu dyskredytacji lub naruszenia dobrego wizerunku ofiary (np. publikacja zdjęć intymnych bądź fotomontażu), szantażowania (w celu uzyskania korzyści finansowych w zamian za niepublikowanie zdjęć bądź treści naruszających reputację ofiary), dokonania zakupów i innych transakcji finansowych (np. w sklepach internetowych na koszt ofiary). Często naruszenia prywatności łączy się z cyberprzemocą.

3. Sposób postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia:

- 1) przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia;
- 2) w przypadku gdy do naruszenia prywatności poprzez kradzież, wyłudzenie danych osobowych wykorzystanie wizerunku małoletniego dochodzi ze strony dorosłych osób trzecich, rodzice powinni skontaktować się bezpośrednio z policją (zgodnie z Kodeksem karnym ściganie następuje wówczas na wniosek pokrzywdzonego);
- 3) istotne dla ścigania sprawcy jest uzyskanie dowodów potwierdzających, że sprawca zmierzał do wyrządzenia ofierze szkody majątkowej lub osobistej.

4. Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów. W pierwszej kolejności należy zabezpieczyć dowody nieodpowiedniego lub niezgodnego z prawem działania - w formie elektronicznej (e-mail, zrzut ekranu oraz adres strony, na której udostępniony został wizerunek dziecka, konwersacja w komunikatorze, SMS). Równolegle należy dokonać zmian tych danych identyfikujących, które zależą od ofiary, tj. haseł i loginów lub kodów dostępu do platform i portali internetowych, tak aby uniemożliwić kontynuację procederu naruszania prywatności – w działaniu tym powinna wspierać małoletniego osoba dorosła. Jeśli wykradzione dane zostały wykorzystane w celu naruszenia dobrego wizerunku ofiary bądź w innych celach niezgodnych z prawem, należy dążyć do wyjaśnienia tych działań i usunięcia ich skutków, także tych widocznych w Internecie. Likwidacja stron internetowych czy profili w portalach społecznościowych, która wymagać będzie interwencji w zebrane dowody, musi odbywać się za zgodą policji

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

(o ile została powiadomiona). Szczególnej uwagi wymagają incydenty kradzieży tożsamości w celu posłużenia się nią np. podczas zakupu towarów online lub dokonania transakcji finansowych. W tym przypadku należy skontaktować się ze sklepem lub pożyczkodawcą i wyjaśnić charakter zdarzenia. O czynach niezgodnych z prawem należy powiadomić policję.

5. Identyfikacja sprawcy(-ów).

- 1) w przypadku gdy dowody jasno wskazują na konkretnego sprawcę oraz potwierdzają, że sprawca zmierzał do wyrządzenia ofierze szkody majątkowej lub osobistej, zabezpiecza się przekazując policji;
- 2) identyfikacji dokonać powinna policja.

6. Działania wobec ofiary zdarzenia. Małoletniego należy otoczyć - w porozumieniu z rodzicami/opiekunami prawnymi - opieką psychologiczno-pedagogiczną i powiadomić o działaniach podjętych w celu usunięcia skutków działania sprawcy (np. usunięcie z Internetu intymnych zdjęć ofiary, zablokowanie dostępu do konta w portalu społecznościowym). Jeśli kradzież tożsamości bądź naruszenie dobrego imienia ofiary jest znane tylko jej i rodzicom, szkoła powinna zapewnić poufność działań, tak aby informacje narażające ofiarę na naruszenie wizerunku nie były rozpowszechniane.

7. Współpraca z policją i sądami rodzinnymi. Gdy naruszenie prywatności czy wyłudzenie lub kradzież tożsamości skutkują wyrządzeniem ofierze szkody majątkowej lub osobistej, rodzice małoletniego powinni o tym powiadomić policję.

8. Współpraca z placówkami specjalistycznymi. W przypadku konieczności podejmowania dalszych działań pomocowych wobec ofiary, można skierować małoletniego, za zgodą i we współpracy z rodzicami/opiekunami prawnymi, do placówki specjalistycznej, np. terapeutycznej.

§ 9. 1. Nawiazywanie niebezpiecznych kontaktów w Internecie - uwodzenie, zagrożenie pedofilią

2. Rodzaj zagrożenia objętego procedurą.

- 1) zagrożenie obejmuje kontakt osoby dorosłej z małoletnią w celu zainicjowania znajomości prowadzących do wyłudzenia poufnych informacji, nawiązania kontaktów seksualnych, skłonienia małoletniego do zachowań niebezpiecznych dla jego zdrowia i życia lub wyłudzenia własności (np. danych, pieniędzy, cennych przedmiotów rodzinnych).
- 2) Telefony alarmowe krajowe:
 - telefon zaufania dla dzieci i młodzieży: 116 111, <https://116111.pl/>
 - telefon dla rodziców w sprawie bezpieczeństwa dzieci: 800 100 100, <https://800100100.pl/>
 - zgłaszanie nielegalnych treści: dzyurnet.pl, dzyurnetdzyurnet.pi, tel. 801 615 005

3. Sposób postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia.

- 1) Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia:
 - osobami najczęściej zgłaszającymi omawiany problem są rodzice/opiekunowie prawni małoletniego. Zdarza się, że informacja uzyskiwana jest ze środowiska rówieśników ofiary,
 - kluczowe znaczenie w działaniach szkoły ma czas reakcji - szybkość przeciwdziałania zagrożeniu ze względu na niezwykle szkodliwe konsekwencje realizacji kontaktu online, przeradzającego się w zachowania w świecie rzeczywistym: uwiedzenie i wykorzystanie seksualne, kidnaping, a także wyłudzenie pieniędzy czy przedmiotów dużej wartości. W przypadku niebezpiecznych kontaktów inicjowanych w Internecie może dochodzić do zagrożenia życia i zdrowia, szantażu i przymusu realizacji czynności seksualnych.

4. Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów.

- 1) należy zidentyfikować i zabezpieczyć w formie elektronicznej dowody działania dorosłego sprawcy uwodzenia (zapisy rozmów w komunikatorach czy na portalach społecznościowych, zrzuty ekranowe, zdjęcia, wiadomości e-mail);
- 2) jednocześnie bezzwłocznie należy zawiadomić policję o wystąpieniu zdarzenia.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

5. Identyfikacja sprawcy(-ów). Ze względu na bezpieczeństwo nie należy podejmować samodzielnych działań w celu dotarcia do sprawcy, lecz udzielać wszelkiego możliwego wsparcia organom ścigania, m.in. zabezpieczyć i przekazać zebrane dowody. Identyfikacja sprawcy wykracza poza kompetencje i możliwości szkoły.

6. Działania wobec ofiary zdarzenia.

- 1) w każdym przypadku próby nawiązania niebezpiecznego kontaktu - np. w celu werbunku do sekty lub grupy promującej niebezpieczne zachowania, a także rekrutacji do grupy terrorystycznej - należy przede wszystkim zapewnić ofierze opiekę psychologiczną i poczucie bezpieczeństwa. Podobnego wsparcia należy udzielić w przypadku zaobserwowania zachowań zagrażających zdrowiu i życiu (samookaleczenia, zażywanie substancji psychoaktywnych), bowiem zachowania te mogą być inicjowane i wzmacniane poprzez kontakty w Internecie. O możliwym związku takich zachowań z inspiracją płynącą z Internetu należy powiadomić rodziców;
- 2) pierwszą czynnością w ramach reakcji na zagrożenie jest otoczenie ofiary pomocą psychologiczną we współpracy z rodzicami/opiekunami prawnymi. W trakcie rozmowy z małoletnim prowadzonej z uwzględnieniem jego komfortu psychicznego przez psychologa/pracownika szkoły, do którego małoletni ma szczególne zaufanie, należy uzyskać wszelkie możliwe informacje o sprawcy i przekazać je policji. Trzeba upewnić się, że kontakt ofiary ze sprawcą został przerwany, a małoletni odzyskał poczucie bezpieczeństwa;
- 3) towarzyszyć temu powinna analiza sytuacji domowej (rodzinnej), w której tkwić może źródło poszukiwania kontaktów w Internecie. Małoletniemu należy udzielić profesjonalnej opieki terapeutycznej i/lub lekarskiej;
- 4) wszelkie działania szkoły wobec małoletniego powinny być uzgadniane z rodzicami/ opiekunami prawnymi i inicjowane za ich zgodą.

7. Współpraca z policją i sądami rodzinnymi. W przypadkach naruszenia prawa - szczególnie w przypadku uwodzenia małoletniego do lat 15 - obowiązkiem poradni jest powiadomienie policji lub sądu rodzinnego.

8. Współpraca ze służbami społecznymi i placówkami specjalistycznymi. W przypadkach uwiedzenia nieletnich przez osoby dorosłe rekomenduje się - w porozumieniu z rodzicami/opiekunami prawnymi - skierowanie ofiary na terapię do placówki specjalistycznej opieki psychologicznej.

§ 10. 1. Seksting, prowokacyjne zachowania i aktywność seksualna jako źródło dochodu osób nieletnich

2. Rodzaj zagrożenia objętego procedurą:

- 1) seksting to przesyłanie wiadomości drogą elektroniczną w formie wiadomości MMS lub z wykorzystaniem różnych aplikacji i komunikatorów albo publikowanie np. na portalach (społecznościowych) prywatnych treści, głównie zdjęć lub filmów, o kontekście seksualnym, erotycznym.

3. Sposób postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia:

- 1) przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia:
 - w przypadku sekstingu zgłoszeń dokonują głównie rodzice lub opiekunowie prawni małoletniego. Delikatny charakter sprawy, a także odpowiedzialność karna sprawcy, wymagają zachowania daleko posuniętej dyskrecji i profesjonalnej reakcji. Niekiedy zgłoszenia dokonują ofiary lub osoby je znające;

4. Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów. Wyróżniamy 3 podstawowe rodzaje sekstingu, które skutkują koniecznością realizacji zmodyfikowanych procedur reagowania:

- 1) Rodzaj 1. Wymiana materiałów o charakterze seksualnym następuje tylko w ramach związku między dwojgiem rówieśników. Materiały nie uległy rozprzestrzenieniu dalej;
- 2) Rodzaj 2. Materiały o charakterze seksualnym zostały rozesłane większej liczbie osób, jednak nie dochodzi do cyberprzemocy na tym tle. Młodzież traktuje materiał jako formę wyrażenia siebie;

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckie Dolnej

3) Rodzaj 3. Materiały zostały rozesłane większej liczbie osób (bez względu na intencje) i na tym tle dochodzi do cyberprzemocy.

5. Identyfikacja sprawcy (-ów). Identyfikacja sprawcy będzie możliwa przede wszystkim dzięki zabezpieczeniu dowodów - przesyłanych zdjęć czy zrzutów ekranów portali, w których opublikowano zdjęcie(-a). W niektórych przypadkach seksting może nosić znamiona przestępstwa związanego z produkcją oraz rozpowszechnianiem materiałów pornograficznych z udziałem osoby małoletniej (poniżej 18. r.ż.) - art. 202 § 3 i 4 kk, dlatego skrupulatność i wiarygodność dokumentacji ma duże znaczenie. Należy przy tym przestrzegać zasad dyskrecji, szczególnie- w środowisku rówieśniczym ofiary;

6. Działania wobec ofiar zdarzenia. W razie upublicznienia przypadku sekstingu w środowisku rówieśniczym pierwszą reakcją, oprócz dokumentacji dowodów, jest otoczenie opieką psychologiczną ofiary oraz zaproponowanie odpowiednich działań wychowawczych. Rozmowa na temat identyfikacji potencjalnego sprawcy powinna być realizowana z uwzględnieniem komfortu psychicznego małoletniego - ofiary sekstingu, z jego poszanowaniem;

7. Współpraca z policją i sądami rodzinnymi. W przypadku publikacji lub upowszechniania zdjęć o charakterze pornografii dziecięcej (co jest wykroczeniem ściganym z urzędu) dyrektor poradni powiadamia o tym zdarzeniu policję lub sąd rodzinny;

8. Współpraca z placówkami specjalistycznymi. Kontakt ofiar z placówkami specjalistycznymi może okazać się konieczny w indywidualnych przypadkach. O skierowaniu do nich decyzję powinien podjąć psycholog wspólnie z rodzicami/opiekunami prawnymi ofiary.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH
Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej
Rozdział 5

Organizacja procesu ochrony małoletnich w szkole i wdrażanie „Standardów Ochrony Małoletnich”

§ 11. 1. Podział obowiązków i przydział zadań w zakresie wdrażania „Standardów Ochrony Małoletnich”

PODMIOT	ZADANIE/OBOWIĄZEK	TERMIN
Dyrektor szkoły	1. Zatwierdzenie „Standardów Ochrony Małoletnich” i wdrożenie ich w życie zarządzeniem.	czerwiec 2024
	2. Opublikowanie dokumentu w wersji skróconej na stronie www.splaktadolna.pl	czerwiec 2024
	3. Wyznaczenie koordynatora wdrażania zasad określonych w dokumencie	czerwiec 2024
	4. Przydział zadań związanych z postępowaniem w przypadku krzywdzenia małoletnich i przewodniczenia Zespołom interwencyjnym.	czerwiec 2024
	5. Powoływanie Zespołów interwencyjnych do rozpoznania bezpośrednio po otrzymaniu informacji sprawy krzywdzenia małoletniego.	bezpośrednio po otrzymaniu informacji
	6. Przeprowadzenie szkolenia wstępnego pracowników szkoły: Omówienie treści dokumentu, zasad organizacyjnych wspierania i ochrony małoletnich, standardów obowiązujących w szkole w zakresie ochrony małoletnich, postępowania w sytuacji krzywdzenia.	czerwiec 2024 oraz w miarę potrzeb
	7. Podejmowanie interwencji prawnej, podpisywanie pism interwencyjnych w trudnych sytuacjach.	na bieżąco
	8. Określenie obiegu dokumentów związanych z rozpatrywaniem przypadków krzywdzenia małoletnich.	czerwiec 2024
	9. Przypomnienie pracownikom szkoły zasad bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych i polityki bezpieczeństwa.	czerwiec 2024
	10. Zapewnianie środków finansowych na doskonalenie pracowników szkoły.	na bieżąco
Koordynator d.s. Standardów Ochrony Małoletnich .	1. Przekazuje informacje o funkcjonowaniu Standardów Ochrony Małoletnich, ich treści oraz zasadach ochrony małoletnich w szkole.	na bieżąco
	2. Kontroluje jakość dostępnych dokumentów w szkole w zakresie Standardów Ochrony Małoletnich.	na bieżąco
	3. Koordynuje działania w ramach pomocy krzywdzonemu małoletniemu, nadzoruje rejestr prowadzonych spraw.	na bieżąco
	4. Nadzoruje prawidłowość sporządzania dokumentacji, w tym wypełnienia Karty A i B.	na bieżąco
	5. Dokonuje raz na dwa lata przeglądu Standardów Ochrony Małoletnich.	raz na dwa lata
Sekretarka	1. Poinformowanie każdego nowo zatrudnionego pracownika o konieczności zapoznania się z następującymi dokumentami: <ul style="list-style-type: none"> • Standardy Ochrony Małoletnich, • Polityką bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych, • Regulaminami i instrukcjami bhp i ppoż. • Statut Szkoły, 	przed nawiązaniem stosunku pracy

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH
Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

	2. Gromadzenie w dokumentacji pracowniczej, oprócz innych dokumentów wymaganych prawem, oświadczenia z KRK, Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli, Zaświadczenia z Rejestru Przesłpców na Tle Seksualnym; a w przypadku obywateli innych krajów: wymagane oświadczenia lub zaświadczenia.	na bieżąco
	3. Prowadzenie rejestru zgłaszanych spraw dotyczących podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich	na bieżąco
	4. Przekazywanie zawiadomień o podejrzeniu krzywdzenia lub krzywdzeniu, które wpłynęły do sekretariatu (telefon, maile, ustnie) koordynatorowi ds. wdrażania standardów.	na bieżąco
	5. Stosowanie do archiwizacji dokumentów wytworzonych w procesie rozpatrywania spraw krzywdzenia JRWA	Na bieżąco, po zatwierdzeniu normatywów przez Archiwum Narodowe w Krakowie
nauczyciel informatyki wychowawcy psycholog pedagog	1. Umieszczanie informacji na stronie internetowej szkoły na temat: <ul style="list-style-type: none"> • praw dziecka/człowieka, • ochrony przed przemocą oraz wykorzystywaniem, • zagrożenia bezpieczeństwa w Internecie. 	na bieżąco
psycholog	Pedagogizacja rodziców w zakresie wychowania bez przemocy, zagrożeń płynących z Internetu	na bieżąco
Każdy nauczyciel i pracownik szkoły.	1. Zapoznaje się i przestrzega postanowień „Standardów Ochrony Małoletnich”	czerwiec 2024 oraz na bieżąco
	2. W miarę możliwości, w trakcie prowadzonych zajęć, warsztatów zapoznaje małoletnich z treścią dokumentu np. w formie informacji o prawach dziecka i prawach człowieka.	na bieżąco
	3. W przypadkach podejrzenia krzywdzenia małoletniego podejmuje działania określone w poszczególnych procedurach postępowania.	na bieżąco
	4. Prowadzenie szkoleń, warsztatów, rad pedagogicznych o zjawisku przemocy, skutkach, symptomach, rozpoznawaniu jej stosowania.	wg. harmonogramu szkoleń
	5. W czasie indywidualnych konsultacji, wyjaśnianie małoletnim i ich rodzicom/prawnym opiekunom zasad ochrony małoletnich obowiązujących w szkole	na bieżąco

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

2. Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu szkoły do stosowania standardów oraz sposób dokumentowania tej czynności.

- 1) osobą odpowiedzialną za przygotowanie personelu do stosowania standardów jest dyrektor szkoły;
- 2) przygotowanie personelu polega na pogłębianiu wiedzy i umiejętności rozpoznawania krzywdzenia, objawów, identyfikacji ryzyka krzywdzenia i podejmowania, zgodnie z prawem, właściwych działań a także wiedzy z zakresu odpowiedzialności prawnej w przypadku zaniechania postępowania w celu ochrony i wsparcia małoletnich;
- 3) zakres szkoleń ustalany jest na podstawie wyników diagnozy potrzeb pracowników w tym zakresie;
- 4) w szkole organizuje się wewnętrzne doskonalenie w zespołach. Za ich organizację i przebieg odpowiada przewodniczący zespołów. Sporządzana jest lista obecności uczestników.

3. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich.

- 1) osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich w szkole:
 - a. dyrektor szkoły – Paweł Łącki ,
 - b. koordynator d.s. Standardów Ochrony Małoletnich,
 - c. pedagog i psycholog szkolny;
- 2) w przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia małoletniego należy zostawić zawiadomienie o przemyśle pierwszemu spotkanemu pracownikowi szkoły.

4. Dokumentowanie zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich i archiwizowanie wytworzonej dokumentacji.

- 1) dla każdego zdarzenia podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich zakładana jest imiennateczka z nazwiskiem małoletniego. Teczkę zakłada i prowadzi Koordynator d.s. Standardów Ochrony Małoletnich;
- 2) do czasu zakończenia sprawy teczka pozostaje w gabinecie Koordynator d.s. Standardów Ochrony Małoletnich lub dyrektora szkoły i jest należycie chroniona przed dostępem osób nieuprawnionych;
- 3) w teczce umieszcza się:
 - a. zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia lub zgłoszenie krzywdzenia - załącznik 1,
 - b. protokół rozmowy ze zgłaszającym, o ile jest możliwym jego sporządzenie,
 - c. kwestionariusz oceny ryzyka występowania przemocy - załącznik 3 lub 4,
 - d. protokoły i notatki z rozmów z małoletnim i osobą jemu najbliższą lub niekrzywdzącym rodzicem/opiekunem,
 - e. protokół z zebrania Zespołu interwencyjnego, powołanego przez dyrektora,
 - f. Kopię Niebieskiej Karty —„A" w przypadku, gdy zostanie wszczęta procedura „Niebieskiej Karty",
 - g. kopię Niebieskiej Karty – „B" w przypadku, gdy została wszczęta procedura „Niebieskiej Karty” - załącznik 6,
 - h. protokoły z rozmów z osobą krzywdzącą - o ile taka będzie przeprowadzana,
 - i. korespondencję pomiędzy np. sądem rodzinnym, Ośrodkiem Pomocy Społecznej i innymi,
 - j. plan wspierania małoletniego,
 - k. karty monitorowania zachowań krzywdzonego, opinie wychowawcy i nauczycieli uczących małoletniego,
 - l. ocena efektywności wsparcia,
 - m. wykaz telefonów, adresów instytucji świadczących wsparcie ofiarom przemocy;

5. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

- 1) plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu jego krzywdzenia opracowuje zespół powołany przez dyrektora szkoły. W jego skład mogą wchodzić: koordynator d.s. Standardów Ochrony Małoletnich, wychowawca, pedagog;
- 2) struktura dokumentu „Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia"
 - a) imię i nazwisko,
 - b) imiona i nazwiska członków zespołu sporządzającego plan wsparcia,
 - c) tytuł, z jakiego został opracowany plan wsparcia,

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

- d) diagnoza sytuacji małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia,
- e) cel wsparcia małoletniego,
- f) identyfikacja zasobów wewnętrznych szkoły oraz źródeł zewnętrznych wsparcia dziecka - ofiary krzywdzenia,
- g) zakres współdziałania szkoły z podmiotami zewnętrznymi na rzecz wsparcia małoletniego,
- h) zakres, wymiar godzin, okres wsparcia udzielonego małoletniemu,
- i) formy i metody wsparcia małoletniego,
- j) ocena efektywności wsparcia udzielonego małoletniemu;

6. Przeprowadzenie diagnozy sytuacji małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia:

- 1) charakterystyka doznanej krzywdy (rodzaj doznanej krzywdy, okoliczności doznanej krzywdy, stopień naruszenia prawa, stopień zagrożenia bezpieczeństwa małoletniego - w obszarze zdrowia, życia, rozwoju);
- 2) analiza dostępnej dokumentacji, np. wyniki rozmów, wyniki obserwacji (zachowanie, wygląd) dokonane przez np. rodziców, wychowawcę, psychologa/pedagoga, innych pracowników oraz instytucji wspomagających ochronę dziecka;
- 3) określenie czynników ryzyka doznanej krzywdy oraz czynników wsparcia małoletniego—ustalenie indywidualnych potrzeb ofiary krzywdzenia w obszarze jej zdrowia/życia, zdrowia psychicznego, funkcjonowania emocjonalno-społecznego oraz w obszarze prawnym i socjalnym.

7. Zdefiniowanie celu oferowanego wsparcia, np.:

- 1) zapewnienie specjalistycznego wsparcia małoletniemu, udzielanie systematycznej/okresowej pomocy np. psychologicznej, terapeutycznej;
- 2) wdrożenie działań mających przywrócić równowagę emocjonalną małoletniemu, wzmacnianie poczucia jego własnej wartości;
- 3) wspieranie rodziców/opiekunów prawnych małoletniego w rozwiązywaniu problemów wychowawczych;
- 4) złagodzenie psychicznych i behawioralnych objawów skrzywdzenia złagodzenie stresu, lęku małoletniego;
- 5) zapewnienie bezpieczeństwa (np. socjalnego, psychicznego, prawnego);
- 6) kształcenie umiejętności radzenia sobie z brakiem akceptacji społecznej, izolowaniem, dyskredytowaniem, z trudnymi sytuacjami w środowisku rodzinnym i społecznym.

8. Identyfikacja zasobów wewnętrznych szkoły oraz źródeł zewnętrznych wsparcia małoletniego - ofiary krzywdzenia, np.:

- 1) zasoby wewnętrzne szkoły: dyrektor, psycholog/pedagog szkolny, pedagog specjalny, zespół interwencyjny, rodzice/opiekunowie prawni dziecka;
- 2) ustalenie zakresu współdziałania szkoły z podmiotami zewnętrznymi na rzecz wsparcia małoletnich;
- 3) pracownicy szkoły działają na rzecz wsparcia małoletniego zgodnie z zakresem swoich obowiązków i uprawnień, współpracując z rodzicami/opiekunami prawnymi małoletniego.

9. Ustalenie harmonogramu działań w ramach wsparcia udzielanego małoletniemu - ustalenie zakresu, wymiaru godzin, okresu wsparcia:

- 1) zakres wsparcia wynika ze zdiagnozowanych w różnych obszarach indywidualnych potrzeb rozwojowych, edukacyjnych oraz psychofizycznych małoletniego - ofiary krzywdzenia;
- 2) wymiar godzin i okres, w jakim będzie udzielane wsparcie zależy od doświadczanych przez małoletniego skutków krzywdy oraz zaobserwowanych efektów wsparcia w okresie ich monitorowania.

10. Ustalenie form i metod wsparcia małoletniego:

- 1) przykładowe formy pracy:
 - a) indywidualna - praca indywidualna z małoletnim w zależności od rodzaju krzywdy zgodnie z przyjętymi w poradni procedurami,
 - b) zespołowa: warsztaty rozwojowe, zajęcia grupowe;
- 2) przykładowe metody wsparcia krzywdzonego dziecka:
 - a) bezpośrednia rozmowa z małoletnim prowadzona przez psychologa/pedagoga,
 - b) warsztaty rozwojowe,

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Łąckiej Dolnej

- c) analiza dokumentacji związanej z sytuacją małoletniego,
- d) obserwacja zachowania;

11. Ocena efektywności udzielanego wsparcia:

- 1) zasady i sposób monitorowania efektów wsparcia, np. 2 razy w roku szkolnym;
- 2) sposób - wyniki obserwacji prowadzonej przez specjalistów, rodziców/opiekunów prawnych dziecka (sojuszników dziecka) w czasie oferowanych formach wsparcia;
- 3) wyniki rozmów z małoletnim;
- 4) efekty wsparcia udzielanego małoletniemu przez podmioty zewnętrzne;
- 5) analiza dostępnej dokumentacji;
- 6) ocena efektów wsparcia: ocena adekwatności udzielonego wsparcia do zdiagnozowanych potrzeb małoletniego - ofiary krzywdzenia.

12. Udostępnianie „Standardów Ochrony Małoletnich”.

- 1) w szkole opracowane zostały dwie wersje dokumentu „Standardów Ochrony Małoletnich:
 - a) wersja „pełna”, inaczej kompletna,
 - b) wersja „skrócona” - przeznaczona dla małoletnich.
- 2) wersja „pełna” jest dostępna w sekretariacie szkoły w formie wydruku. Wgląd w wersję „pełną” mają: wszyscy pracownicy, rodzice, zewnętrzne podmioty uprawnione do kontroli;
- 3) wersja „pełna” i „skrócona” są ogólnie dostępne ze względu na ich opublikowanie na stronie internetowej szkoły.

13. Zasady przeglądu i aktualizacji standardów.

- 1) dyrektor szkoły dokonuje oceny stopnia znajomości i poprawności stosowania „Standardów Ochrony Małoletnich” na bieżąco, w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego;
- 2) w przypadku zmian prawa, wymagającego ich wdrożenia w dokumencie, nowelizacje są wprowadzane na tych samych zasadach, które obowiązywały przy wdrożeniu dokumentu;
- 3) w celu oceny funkcjonalności i przydatności dokumentu w poradni prowadzone są ewaluacje typu:
 - a) -in-term (w trakcie posługiwania się i stosowania opracowania),
 - b) -ex- post (po upływie dwóch lat od daty wdrożenia);
- 4) ewaluację przeprowadza Koordynator d.s. Standardów Ochrony Małoletnich z użyciem technik:
 - a) analizy dokumentu,
 - b) wywiadów z rodzicami i pracownikami szkoły,
 - c) sondażu, z użyciem ankiety anonimowej,
 - d) dyskusji grupowej w zespołach wychowawców/pedagogów;
- 5) raport z ewaluacji wraz z wnioskami i rekomendacjami Koordynator d.s. Standardów Ochrony Małoletnich przedstawia radzie pedagogicznej.